

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

8. mai 2024*

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Direktiiv 2005/36/EÜ –
Kutsekvalifikatsioonide tunnustamine – Artikli 3 lõike 1 punktid g ja h –
Liikmesriikide kohustus tagada, et vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused määravad kindlaks
kohanemisaega läbivate või sobivustestiks valmistuvate isikute seisundi – Artikli 7 lõige 3 –
Liikmesriikide kohustus tagada eelkõige veterinaararstidele ja arhitektidele võimalus osutada
teenuste osutamise vabaduse raames teenuseid vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetuse all –
Artikli 45 lõike 2 punktid c, f ja osaliselt punkt e – Liikmesriigid tagavad, et selle direktiivi
artikli 44 nõuetele vastavaid ja ülikooli või sellega võrdväärset tasemel proviisori kvalifikatsiooni
tõendavaid dokumente omavatel isikutel on õigus hakata tegutsema vähemalt selle direktiivi
artikli 45 lõikes 2 nimetatud tegevusaladel, kusjuures vajaduse korral nõutakse täiendavat
töökogemust – Artikli 51 lõige 1 – Liikmesriikide kohustus tagada, et vastuvõtva liikmesriigi
pädeval asutusel on kutsekvalifikatsiooni tunnustamise taotluse kättesaamise kinnitamiseks ja
puuduvatest dokumentidest taotleja teavitamiseks aega üks kuu – Riigisisesse õigusesse üle
võtmata jätmine

Kohtuasjas C-75/22,

mille ese on ELTL artikli 258 alusel 4. veebruaril 2022 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise
hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Armati, M. Mataija ja M. Salyková,

hageja,

versus

Tšehhi Vabariik, esindajad: A. Edelmannová, L. Halajová, T. Müller, O. Serdula, M. Smolek ja
J. Vlácil,

kostja,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president C. Lycourgos, kohtunikud O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot
(ettekandja), S. Rodin ja L. S. Rossi,

kohtujurist: P. Pikamäe,

* Kohtumenetluse keel: tšehhi.

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 14. septembri 2023. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Euroopa Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Tšehhi Vabariik ei ole vastu võtnud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivi 2005/36/EÜ kutsequalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT 2005, L 255, lk 22), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta direktiiviga 2013/55/EL (ELT 2013, L 354, lk 132) (edaspidi „direktiiv 2005/36“), artikli 3 lõike 1 punktide g ja h, artikli 6 esimese lõigu punkti b, artikli 7 lõike 3, artikli 21 lõike 6, artikli 31 lõike 3, artikli 45 lõike 2 punktide c, f ja osaliselt punkti e, artikli 45 lõike 3, artikli 50 lõike 1 järgimiseks vajalikke õigusnorme nende koostoimes VII lisa punkti 1 alapunktidega d ja e ning artikli 51 lõikega 1, siis on Tšehhi Vabariik rikkunud direktiivist 2005/36 tulenevaid kohustusi, ning palub mõista kohtukulud välja Tšehhi Vabariigilt.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 2 Direktiivi 2005/36 artikli 3 „Mõisted“ lõikes 1 on ette nähtud:

„1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

- g) *kohanemisaeg* – vastuvõtvas liikmesriigis reguleeritud kutsealal tegutsemine kutseala kvalifitseeritud esindaja vastutuse all, kusjuures sellise järelevalve all sooritatud praktikaga võib kaasnedä täienduskoolitus. Seda järelevalve all sooritatud praktikat tuleb hinnata. Vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus kehtestab üksikasjaliku kohanemisaja ja selle hindamist, samuti sissereändaja seisundit käsitleva korra.

Vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused kehtestavad kehtiva ühenduse õiguse alusel järelevalve all praktikat sooritava isiku seisundi selles liikmesriigis, reguleerides eelkõige elamisloa, samuti kohustuste, sotsiaalsete õiguste ja soodustuste, toetuste ning tasude küsimusi;

- h) *sobivustest* – vastuvõtva liikmesriigi pädevate asutuste poolt läbi viidav või nende poolt tunnustatud test, millega kontrollitakse taotleja kutsealaseid teadmisi, oskusi ja pädevust ning mille eesmärk on hinnata taotleja suutlikkust tegutseda reguleeritud kutsealal kõnealuses liikmesriigis.

Nimetatud testi läbiviimise võimaldamiseks koostavad pädevad asutused nimekirja teemadest, mis – kui võrrelda vastuvõtvas liikmesriigis nõutavat haridust ja koolitust ning taotleja

omandatud haridust ja läbitud koolitust – ei ole taotleja kvalifikatsiooni tõendava diplomiga või muu dokumendiga kaetud.

Sobivustest peab arvestama asjaolu, et taotleja on kvalifitseeritud kutsetöötaja kas oma päritoluliikmesriigis või selles liikmesriigis, kust ta tuleb. Test hõlmab valikuliselt nimekirjas loetletud teemasid, mille valdamine on vastuvõtvas liikmesriigis asjaomasel kutsealal tegutsemiseks oluline. Test võib hõlmata ka vastuvõtvas liikmesriigis kõnealusele tegevusele kohaldatavate kutsealaste eeskirjade tundmist.

Vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus määrab sobivustesti üksikasjaliku rakendamise korra ja selles liikmesriigis ennast sobivustestiks ette valmistada sooviva taotleja staatuse liikmesriigis;

[...]“.

3 Direktiivi 2005/36 artikli 5 „Teenuste vaba osutamise põhimõte“ lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Ilma et see piiraks ühenduse õiguse erisätete ning samuti käesoleva direktiivi artiklite 6 ja 7 kohaldamist, ei tohi liikmesriigid kutse kvalifikatsiooniga seotud põhjusel takistada teenuste vaba osutamist teises liikmesriigis juhul, kui:

- a) teenuse osutaja on liikmesriigis ametlikult asutatud (edaspidi „asutamise liikmesriik“), eesmärgiga tegutseda seal samal kutsealal ja
- b) teenuse osutaja asub teise liikmesriiki ja kui ta tegutses ühes või enamas liikmesriigis sellel kutsealal vähemalt ühe aasta teenuse osutamisele eelnenud viimase kümne aasta jooksul, kui see kutseala ei ole asutamise liikmesriigis reguleeritud. Üheaastase kutsealal tegutsemise nõuet ei kohaldata juhul, kui kutseala või kutsealal tegutsemiseks vajalik haridus või koolitus on reguleeritud.

2. Käesoleva jaotise sätteid kohaldatakse ainult juhul, kui teenuse osutaja asub vastuvõtva liikmesriigi territooriumile, et tegutseda ajutiselt ja episoodiliselt lõikes 1 nimetatud kutsealal.

Teenuse osutamise ajutist ja episoodilist olemust, eriti selle kestust, sagedust, regulaarsust ja pidevust hinnatakse igal juhtumil eraldi.“

4 Direktiivi artiklis 6 „Erandid“ on sätestatud:

„Vastavalt artikli 5 lõikele 1 peab vastuvõttev liikmesriik teises liikmesriigis asutatud teenuse osutajad vabastama nõuetest, mis ta on kehtestanud oma territooriumil registreeritud spetsialistidele, mis on seotud:

[...]

- b) riikliku sotsiaalkindlustusandjate juures registreerimist kindlustusandjaga tasaarveldamise eesmärgil seoses kindlustatud isikute kasuks sooritatud tegevustega.

Siiski peab teenuse osutaja punktis b nimetatud organit kas eelnevalt või kiireloomulistel juhtudel tagantjärele osutatud teenustest teavitama.“

- 5 Direktiivi artikli 7 „Teenuse osutaja teise liikmesriiki asumise korral eelnevalt esitatav deklaratsioon“ lõikes 3 on ette nähtud:

„3. Teenust osutatakse asutamise liikmesriigi kutsenimetuse all niivõrd, kui kõnealusele kutsetegevusele on selles liikmesriigis olemas selline kutsenimetuse. Sellele kutsenimetusele viidatakse asutamise liikmesriigi ametlikus keeles või ühes ametlikest keeltest viisil, mis väldib segiajamist vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetusega. Kui asutamise liikmesriigis ei ole sellist kutsenimetust, viitab teenuse osutaja oma kvalifikatsioonile selle liikmesriigi ametlikus keeles või ühes ametlikest keeltest. III jaotise III peatükis nimetatud juhtudel pakutakse teenust erandlikult vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetuse all.“

- 6 Direktiivi artikli 21 „Automaatse tunnustamise põhimõte“ lõigetes 1 ja 6 on ette nähtud:

„1. Iga liikmesriik tunnustab kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mis võimaldavad asuda tegutsema [...] veterinaararsti [...] ja arhitekti kutsealadel [...] ning võrdsustab kutsealadel tegutsema hakkamiseks ja tegutsemiseks sellised dokumendid oma territooriumil väljastatud kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega.

[...]

6. Kõik liikmesriigid lubavad asuda tegutsema või tegutseda arsti, üldõe, hambaarsti, veterinaararsti, ämmaemanda ja proviisori kutsealadel, kui taotlejal on vastavalt V lisa punktides 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 ja 5.6.2 sätestatud kvalifikatsiooni tõendav dokument, mis tunnistab, et asjakohane kutsetöötaja on oma koolituse käigus ja vajaduse korral omandanud artikli 24 lõikes 3, artikli 31 lõikes 6, artikli 31 lõikes 7, artikli 34 lõikes 3, artikli 38 lõikes 3, artikli 40 lõikes 3 ja artikli 44 lõikes 3 sätestatud teadmised, oskused ja pädevused.

Võtmaks arvesse üldtunnustatud teaduslikku ja tehnilist arengut, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 57c vastu delegeeritud õigusakte, et ajakohastada artikli 24 lõikes 3, artikli 31 lõikes 6, artikli 34 lõikes 3, artikli 38 lõikes 3, artikli 40 lõikes 3, artikli 44 lõikes 3 ja artikli 46 lõikes 4 osutatud teadmisi ja oskusi, et kajastada liidu õiguse arengut, mis mõjutab otseselt asjaomaseid kutsetöötajaid.

Selline ajakohastamine ei too kaasa kehtivate oluliste õiguspõhimõtete muutmist liikmesriigis küsimustes, mis puudutavad kutsealade struktuuri koolituse osas ja füüsiliste isikute juurdepääsu osas tegevuse alustamisele. Ajakohastamisel austatakse liikmesriikide õigust korraldada oma haridussüsteemi, nagu on sätestatud [ELTL] artikli 165 lõikes 1.“

- 7 Direktiivi 2005/36 artikli 31 „Üldõdede koolitus“ lõike 3 esimeses lõigus on ette nähtud:

„3. Üldõdede koolitus hõlmab kokku vähemalt kolmeaastast õpet, mida võib lisaks väljendada samaväärsete [Euroopa ainepunktisüsteemi (ECTS)] ainepunktidega ja mis sisaldab vähemalt 4600 tundi teoreetilist ja kliinilist koolitust, kusjuures teoreetilise koolituse kestus moodustab vähemalt ühe kolmandiku ja kliinilise koolituse kestus vähemalt poole koolituse miinimumajast. Liikmesriigid võivad anda osalise vabastuse kutsetöötajatele, kes on läbinud osa koolitusest vähemalt võrdvärsel tasemel kursustel.“

8 Direktiivi artiklis 32 „Üldõe kutsetegevus“ on ette nähtud:

„Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab üldõe kutsetegevus V lisa punktis 5.2.2 nimetatud tegevusi, millega tegeletakse kutsealaselt.“

9 Direktiivi artiklis 44 „Proviisoriõpe“ on ette nähtud:

„1. Proviisoriõppesse lubamine sõltub diplomi või tunnistuse olemasolust, mis võimaldab liikmesriigis alustada kõnealust õppetööd ülikoolis või sellega tunnustatult võrdväärset tasemel kõrgharidust andvas asutuses.

[...]“.

10 Direktiivi artikli 45 „Proviisori kutsetegevus“ lõigetes 2 ja 3 on ette nähtud:

„2. Liikmesriigid tagavad, et artikli 44 nõuetele vastavaid ja ülikooli või sellega võrdväärset tasemel proviisori kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente omavad isikud on suutelised tegelema või hakkama tegelema vähemalt järgmiste tegevustega, kusjuures vajaduse korral on nõutav täiendav töökogemus:

- a) ravimvormide valmistamine;
- b) ravimite tootmine ja testimine;
- c) ravimite testimine ravimite testimislaboratooriumis;
- d) ravimite ladustamine, säilitamine ja jaotamine hulgimüügi staadiumis;
- e) ohutute ja tõhusate, nõutud kvaliteediga ravimite tarnimine, valmistamine, testimine, ladustamine, turustamine ning väljastamine üldapteekides;
- f) ohutute ja tõhusate, nõutud kvaliteediga ravimite valmistamine, kontroll, säilitamine ja väljastamine haiglates;
- g) teabe jagamine ning nõustamine ravimite valdkonnas, kaasa arvatud nende asjakohase kasutamise kohta;
- h) ravimite kõrvaltoimetest pädevatele asutustele aru andmine;
- i) patsiendi individuaalne nõustamine iseravimise korral;
- j) osalemine rahvatervise alastes kohalikes või riiklikes kampaaniates.

3. Kui liikmesriik muudab proviisorina tegutsema hakkamise või tegutsemise sõltuvaks lisaks V lisa punktis 5.6.2 nimetatud kvalifikatsiooni tõendavale dokumendile ka täiendava töökogemuse olemasolust, peab see liikmesriik piisava tõendina selles küsimuses tunnustama päritoluliikmesriigi pädevate ametiasutuste välja antud tunnistust, mis kinnitab, et isik on päritoluliikmesriigis kutsealal tegutsenud sarnase ajaperioodi vältel.“

11 Direktiivi 2005/36 artiklis 50 „Dokumendid ja formaalsused“ on ette nähtud:

„1. Kui vastuvõtva liikmesriigi pädevad ametiasutused otsustavad kõnealuse reguleeritud kutsealal tegutsemise lubamiseks kohaldada käesolevat jaotist, võivad need asutused nõuda VII lisas loetletud dokumentide ja tunnistuste esitamist.

VII lisa punkti 1 alapunktides d, e ja f nimetatud dokumendid ei tohi olla rohkem kui kolm kuud vanad nende väljaandmise kuupäevast arvates.

Liikmesriigid, organid ja teised juriidilised isikud tagavad saadud teabe konfidentsiaalsuse.

2. Põhjendatud kahtluse korral võib vastuvõttev liikmesriik nõuda liikmesriigi pädevatelt ametiasutustelt kinnitust selles teises liikmesriigis välja antud kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide autentsuse kohta ja vajadusel samuti kinnitust, et käesoleva jaotise III peatükis nimetatud kutsealade osas täidab soodustatud isik artiklites 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 ja 46 vastavalt kehtestatud koolituse miinimumnõudeid.

3. Juhul kui artikli 3 lõike 1 punktis c määratletud kvalifikatsiooni tõendav dokument on välja antud liikmesriigi pädeva ametiasutuse poolt ning hõlmab kas täielikult või osaliselt teise liikmesriigi territooriumil juriidiliselt asutatud asutuses saadus koolitust, on vastuvõtval liikmesriigil põhjendatud kahtluse korral õigus dokumendi väljastanud liikmesriigi pädevalt organilt kontrollida:

- a) kas koolituse korraldanud asutuse koolituskursus on ametlikult atesteeritud dokumendi välja andnud liikmesriigis asuva õppeasutuse poolt;
- b) kas välja antud kvalifikatsiooni tõendav dokument on sama, mis oleks välja antud juhul, kui koolituskursus oleks tervenisti läbitud dokumendi välja andnud liikmesriigis ja
- c) kas kvalifikatsiooni tõendav dokument annab dokumendi väljastanud liikmesriigi territooriumil samad kutsealased õigused.

[...]“.

12 Selle direktiivi artikli 51 „Kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise kord“ lõikes 1 on sätestatud:

„1. Vastuvõtva liikmesriigi pädev ametiasutus kinnitab taotluse kättesaamist ühe kuu jooksul taotluse saamisest ja teavitab taotlejat puudevatest dokumentidest.“

13 Direktiivi artiklis 54 „Akadeemiliste tiitlite kasutamine“ on ette nähtud:

„Ilma et see piiraks artiklite 7 ja 52 kohaldamist, tagab vastuvõttev liikmesriik, et asjaomastele isikutele antakse õigus kasutada päritolu liikmesriigi keeles neile päritoluliikmesriigis antud akadeemilisi tiitleid ning võimalik et nende lühendeid. Vastuvõttev liikmesriik võib nõuda, et selle nimetuse kasutamisel lisatakse selle andnud ametiasutuse või eksamikomisjoni nimi ja aadress. Kui päritoluliikmesriigis antud akadeemilist tiitlit võidakse vastuvõtvas liikmesriigis segamini ajada tiitliga, mis nõuab viimati nimetatud liikmesriigis täienduskoolitust, mida soodustatud isik läbinud ei ole, võib vastuvõttev liikmesriik soodustatud isikult nõuda päritoluliikmesriigi akadeemilise tiitli kasutamist vastuvõtva liikmesriigi poolt kehtestatud sobival kujul.“

- 14 Direktiivi VII lisa „Dokumendid ja tunnistused, mille esitamist võib nõuda artikli 50 lõike 1 kohaselt“ punkti 1 alapunktides d ja e on ette nähtud:

„1. Dokumendid

[...]

- d) Vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus, kes nõuab reguleeritud kutsealal tegevust alustada soovivatelt kodanikelt hea maine ja laitmatu reputatsiooni või isiku pankroti väljakuulutamise puudumise tõendamist või kes kutsealal tegutsemise ametialaste käitumisreeglite vastu eksimise või kuriteos süüdimõistmise tõttu edasi lükkab või keelustab, aktsepteerib vastuvõtva liikmesriigi territooriumil kõnealusel kutsealal tegutseda soovivate teiste liikmesriikide kodanike puhul piisava tõendina päritoluliikmesriigi või liikmesriigi, kust teise riigi kodanik tuleb, pädeva asutuse poolt väljaantud tõendit, mis tõendab nõuetele vastavust. Päritoluliikmesriigi asutused peavad nõutud dokumendid esitama kahe kuu jooksul.

Kui päritoluliikmesriik või liikmesriik, kust teise riigi kodanik tuleb, ei anna välja eelnimetatud dokumentaalset tõendit, asendatakse need tõendid vandega või kui riigis ei ole vanne sätestatud, siis töotusega, mille asjaomane isik annab pädeva kohtuorgani või haldusasutuse ees või vajadusel päritoluliikmesriigi või liikmesriigi, kust teise riigi kodanik tuleb, notari või pädeva kutseorgani ees; selline organ või notar annab välja tunnistuse, mis tõendab vande või töotuse autentsust.

- e) Kui vastuvõttev liikmesriik nõuab oma kodanikelt reguleeritud kutsealal tegutsemiseks dokumentaalset tõendit füüsilise ja vaimse tervise kohta, aktsepteerib asjaomane liikmesriik päritoluliikmesriigis nõutud sellekohast dokumenti piisava tõendina. Kui päritoluliikmesriik sellist tõendit ei nõua, aktsepteerib vastuvõttev liikmesriik selle riigi pädeva asutuse poolt väljastatud tõendit. Sellisel juhul peab päritoluliikmesriigi pädev asutus esitama nõutud tõendi kahe kuu jooksul.“

Tšehhi õigus

Kutsekvalifikatsioonide tunnustamise seadus

- 15 Seaduse nr 18/2004, mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikide kodanike ja teatavate muude riikide kodanike kutsekvalifikatsioonide ja muude oskuste tunnustamist ning millega muudetakse teatavaid seadusi (kutsekvalifikatsioonide tunnustamise seadus) (zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), käesolevas asjas kohaldatavas redaktsioonis (edaspidi „kutsekvalifikatsioonide tunnustamise seadus“) on § 13 lõikes 1 sätestatud:

„(1) Kohanemisaeg on ajavahemik, mil taotleja tegutseb Tšehhi Vabariigis reguleeritud tegevusalal füüsilisest isikust kutseala kvalifitseeritud esindaja järelevalve all eesmärgiga täiendada teadmisi teoreetilistes ja praktilistes valdkondades, mis moodustavad selle hariduse ja koolituse sisu, mille läbimise korral antakse välja Tšehhi Vabariigis nõutav haridust tõendav dokument ja mille tundmine on vajalik reguleeritud tegevusalal tegutsemiseks. Kohanemisaeg võib hõlmata ka täiendavat õpet või täiendkoolitust, mille eesmärk on kutsekvalifikatsiooni täiendada.“

16 Kutsequalifikatsioonide tunnustamise seaduse § 14 lõikes 1 on ette nähtud:

„(1) Sobivustest on taotleja teadmiste, oskuste ja kutsealase pädevuse kontrollimine, mille eesmärk on hinnata tema sobivust tegutseda Tšehhi Vabariigis teataval reguleeritud tegevusalal. Sobivustest toimub tunnustamisasutuses, haldusasutuses, ülikoolis või muus õppeasutuses, mis täidab asjaomast eesmärki [...]“.

17 Kutsequalifikatsioonide tunnustamise seaduse §-s 15 on sätestatud:

„Rakendusmääruse või kutseala eeskirjaga võib sätestada üksikute reguleeritud tegevusalade või reguleeritud tegevusalade rühma puhul nende eripära arvestades kohanimisaja kestuse kindlaksmääramise meetodi ning kohanimisaja ja sobivustesti rakendamise ja hindamise tingimused, sh sobivustesti vormi, sisu ja ulatuse.“

18 Kutsequalifikatsioonide tunnustamise seaduse §-s 20 on sätestatud:

„(1) Kui Tšehhi Vabariigis reguleeritud tegevusalal tegutsemiseks nõutakse tõendit taotleja hea maine, asjaomasel tegevusalal tegutsemisega seoses haldus- või distsiplinaarkorras karistatuse puudumise kohta, võidakse lugeda piisavaks päritoluliikmesriigi pädeva asutuse väljastatud dokument, mis seda asjaolu tõendab. See dokument on väljavõte päritoluliikmesriigi karistusregistrist või samalaadsest registrist või päritoluliikmesriigi pädeva asutuse väljastatud samaväärne dokument või kui päritoluliikmesriigis sellist registrit ei peeta, siis hea maine kohta taotleja antud töotus.

(2) Kui Tšehhi Vabariigis reguleeritud tegevusalal tegutsemiseks on vaja tõendit selle kohta, et erinormis sätestatud ajavahemikus ei ole taotleja suhtes tehtud pankrotiotsust, ei ole välja kuulutatud tema pankrotti või maksejõuetuks tunnistamise taotlust ei ole tagasi lükatud vara puudumise tõttu või et põhikirjas ette nähtud organi ülesande, põhikirjas ette nähtud organi või muu juriidilise isiku organi liikme ülesannete täitmist taotleja poolt ei takista varasem samaväärse ülesande täitmine juriidilises isikus, kelle vara suhtes on välja kuulutatud pankrot või kelle suhtes on maksejõuetuks tunnistamise taotlus vara puudumise tõttu tagasi lükatud, loetakse piisavaks päritoluliikmesriigi väljastatud dokument, mis sellist asjaolu tõendab.

(3) Kui liikmesriikide pädevad asutused ei väljasta lõigetes 1 ja 2 osutatud dokumente, asendatakse need päritoluliikmesriigi pädeva asutuse või selles liikmesriigis asuva notari ees taotleja antud töotusega.

(4) Kui Tšehhi Vabariigis reguleeritud tegevusalal tegutsemiseks nõutakse taotleja vastavat terviseseisundit, loetakse piisavaks terviseseisundit tõendav dokument, mida nõutakse päritoluliikmesriigis. Kui päritoluliikmesriik ei nõua asjaomasel tegevusalal tegutsemiseks vastavat terviseseisundit, loetakse piisavaks päritoluliikmesriigi pädeva asutuse väljastatud dokument, mis tõendab Tšehhi Vabariigi erinormis sätestatud tingimuse täitmist.

[...]“.

19 Kutsequalifikatsioonide tunnustamise seaduse § 27 lõige 2 on sõnastatud järgmiselt:

„(2) Taotleja, kes tegutseb Tšehhi Vabariigis reguleeritud kutsealal ajutiselt või episoodiliselt [...], kasutab päritoluliikmesriigi kutsenimetust kooskõlas selle riigi õigusaktidega ja päritoluliikmesriigi ametlikus keeles või ühes ametlikest keeltest.“

20 Kutsequalifikatsioonide tunnustamise seaduse § 33 lõikes 1 on sätestatud:

„(1) Teise liikmesriigi pädeva asutuse nõudmisel viib Tšehhi Vabariigi pädev asutus läbi vajaliku kontrolli ja esitab nõutud teabe võimalikult kiiresti. Kui teavet ei ole võimalik 30 päeva jooksul esitada, tuleb sellest teavitada teise liikmesriigi pädevat asutust.“

21 Kutsequalifikatsioonide tunnustamise seaduse § 36a lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„(1) Taotlejal, kes on liikmesriigi kodanik [...] ja tegutseb päritoluliikmesriigi õigusakte järgides asjaomasel tegevusalal, mis on Tšehhi Vabariigis reguleeritud tegevusala, on lubatud ka sellel tegevusalal ajutiselt või episoodiliselt tegutseda Tšehhi Vabariigi territooriumil, ilma et ta peaks järgima registrisse kandmise, registreerimise, loa saamise või kutseühingusse astumise tingimust seda valdkonda käsitlevate õigusnormide kohaselt või taotlema oma kutsequalifikatsiooni tunnustamist [...]“.

Seadus nr 95/2004

22 Seaduse nr 95/2004, millega kehtestatakse arsti, hambaarsti ja proviisori kutsealal tegutsemiseks vajaliku erialase pädevuse ja eripädevuse omandamise ja tunnustamise tingimused (zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta), käesolevas asjas kohaldatavas redaktsioonis (edaspidi „seadus nr 95/2004“) on § 2 punktis g sätestatud:

„Käesolevas seaduses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

[...] „hambaarsti ja proviisori tegevusalal iseseisvalt tegutsemine“ on tegutsemine tegevusalal, millele hambaarstil või proviisoril on õigus tegutseda ilma kutsealase järelevalveta ning hinnangu põhjal, mille ta ise annab patsiendi tervislikule seisundile ja sellega seotud asjaoludele.“

23 Seaduse nr 95/2004 § 10 lõikes 2 on sätestatud:

„(2) Pärast erialase pädevuse omandamist [...] on proviisoril õigus tegutseda iseseisvalt tegevusaladel, mida hõlmab ravimiteenuste osutamine, kooskõlas 6. novembri 2011. aasta seadusega nr 372/2011 tervishoiuteenuste ja nende osutamise tingimuste kohta (tervishoiuteenuste seadus) (zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)) (edaspidi „tervishoiuteenuste seadus“), v.a tegevusalad, millel iseseisvalt tegutsemiseks on nõutav eripädevuse omandamine § 11 tähenduses. Proviisoril on õigus tegutseda ka tegevusaladel, mis ei kuulu tervishoiuteenuste osutamise valdkonda, ning seda nii, et ta valmistab ja testib ning ladustab ja turustab ravimeid ravimimüüja juures kooskõlas 6. detsembri 2007. aasta seadusega nr 378/2007, mis käsitleb ravimeid ja teatavate seotud seaduste muutmist (ravimiseadus) (zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech).“

24 Seaduse nr 95/2004 § 11 lõigetes 1, 2 ja 7–12 on ette nähtud:

„(1) Proviisori erialane pädevus omandatakse:

a) erialaõppe läbimisega, mille lõpul sooritatakse kutseksam [...], mille alusel annab ministerium proviisorile välja erialadiplomi asjaomases spetsialiseerumisvaldkonnas, või

b) täiendava töökogemuse omandamisega vastava õppekava järgi asutuses, mis on vastaval erialal või vastaval täiendava töökogemuse alal akrediteeritud ja mis annab taotlejale välja tunnistuse selle läbimise kohta.

(2) Proviisorite erialaõppe valdkonda, kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ja erialaõppe kestust on kirjeldatud käesoleva seaduse lisas 1. [...]

[...]

(7) Erialase pädevuse omandamine lõike 1 punkti a tähenduses on [...] tingimus, mis peab olema täidetud, et tegutseda iseseisvalt tegevusaladel

a) mis on seotud rahvatervise kaitsega;

b) vereülekandeasutustes;

c) farmaatsiatehnoloogiate valdkonnas;

d) tervishoiuvaldkonna labori- ja analüüsimeetodite alal ning

e) radiofarmatseutiliste ravimite valdkonnas.

(8) Erialase pädevuse omandamine lõike 1 tähenduses praktilise apteegifarmaatsia alal on tingimus, mis peab olema täidetud, et tegutseda iseseisvalt tegevusaladel, mis on seotud apteegi käitamisega [...].

(9) Erialase pädevuse omandamine lõike 1 punkti a tähenduses kliinilise farmaatsia alal on tingimus, mis peab olema täidetud, et tegutseda iseseisvalt kliinilise proviisori tegevusaladel.

(10) Erialase pädevuse omandamine haiglafarmaatsia alal on tingimus, mis peab olema täidetud, et tegutseda iseseisvalt tegevusaladel, mis on seotud niisuguse apteegi käitamisega, millel on eriruumid eriti keerukate ravimivormide valmistamiseks: „eriti keerukad ravimivormid“ käesoleva seaduse tähenduses on apteekide eriruumides valmistatavad steriilsed ravimid, mis on mõeldud parenteraalseks manustamiseks.

(11) Erialase pädevuse omandamine lõike 1 punkti a tähenduses radiofarmatseutiliste ravimite või farmaatsiatehnoloogiate alal või erialase eripädevuse omandamine haiglafarmaatsia alal on tingimus, mis peab olema täidetud, et tegutseda iseseisvalt eriti keerukate ravimivormide valmistamisega seotud tegevusaladel.

(12) Enne erialase pädevuse omandamist tegutseb proviisor lõigetes 7–11 nimetatud tegevusaladel vastava erialase pädevusega tervishoiutöötaja kutsealase järelevalve all.“

25 Seaduse § 27 lõikes 6 on sätestatud:

„(6) Arstidel, hambaarstidel või proviisoritel, kelle omandatud kutsekvalifikatsiooni tõendav dokument vastab §-des 28a või 28b sätestatud tingimustele, on lubatud tegutseda oma kutsealal, kasutades käesolevas seaduses nimetatud kutsenimetust (edaspidi „eriala nimetus“). Kui kutsekvalifikatsiooni on vastavalt §-le 27b kontrollitud, töötatakse arsti kutsealal käesolevas seaduses ette nähtud eriala nimetuse all.“

26 Seaduse § 28a lõige 5 on sõnastatud järgmiselt:

„(5) Täiendava töökogemuse korral [seaduse nr 95/2004] § 11 lõike 1 punkti b tähenduses tunnustab ministeerium automaatselt kvalifikatsiooni tõendina liikmesriigi pädevate asutuste väljastatud tunnistust, mis tõendab, et asjaomane isik on päritoluliikmesriigis asjaomasel tegevusalal tegutsenud sama pika perioodi vältel.“

Haldusmenetluse seadustik

27 Seaduse nr 500/2004 haldusmenetluse seadustiku kohta (zákon č. 500/2004 Sb., správní řád) käesolevas asjas kohaldatavas redaktsioonis (edaspidi „haldusmenetluse seadustik“) on § 44 lõikes 1 sätestatud:

„(1) Taotluse menetlus algab päevast, mil taotlus või muu toiming, millega menetlus algatatakse [...], edastatakse esemeliselt ja territoriaalselt pädevale haldusasutusele.“

28 Haldusmenetluse seadustiku § 45 lõikes 2 on sätestatud:

„(2) Kui taotlus ei vasta ettenähtud kriteeriumidele või kui selles on muid puudusi, aitab haldusasutus taotlejal kõrvaldada puudused kohapeal või palub tal need kõrvaldada; selleks annab ta taotlejale mõistliku aja ning teavitab teda tagajärgedest, kui ta puudusi ettenähtud tähtaja jooksul ei kõrvalda;

[...]“.

29 Haldusmenetluse seadustiku § 47 lõikes 1 on ette nähtud:

„(1) Haldusasutus peab menetluse algatamisest teavitama võimalikult kiiresti kõiki talle teada olevaid menetlusosalisi.“

30 Haldusmenetluse seadustiku §-s 71 on sätestatud:

„(1) Haldusasutus peab tegema otsuse võimalikult kiiresti.

[...]

(3) Kui otsust ei ole võimalik võimalikult kiiresti teha, peab haldusasutus tegema otsuse hiljemalt 30 päeva jooksul pärast menetluse algatamist, millele lisandub [...] kuni 30 päeva pikkune tähtaeg juhul, kui on vaja korraldada kohtuistung või kohapealne kontroll, kui on vaja saata isikule kutse või kohustada tema kohale ilmuma või teavitada isikut avaliku teadaande kaudu, kui on tõendatud, et teavitused on jäänud tulemusetuks, või kui tegemist on eriti keerulise juhtumiga, [või] tähtaeg [...], mis on vajalik § 13 lõikes 3 sätestatud õigusabitaotluse täitmiseks, eksperdiarvamuse saamise taotluse täitmiseks või dokumendi välisriiki kättetoimetamiseks.

[...]“.

31 Haldusmenetluse seadustiku §-s 154 on märgitud:

„Kui haldusasutus annab välja tõendi, tunnistuse, viib läbi kontrollid või teeb puudutatud isikute kohta avaldusi, peab ta järgima [...] teise osa järgmisi sätteid: §-d 10–16, 19–26, 29–31, 33–35, 37, 40, 62 ja 63; ning analoogselt kolmanda osa järgmisi sätteid: §-d 134 ja 137 ning § 142 lõiked 1 ja 2; ta peab asjakohasel viisil järgima käesoleva seaduse teisi sätteid, kui nende kohaldamine osutub vajalikuks.“

Tervishoiuteenuste seadus

32 Tervishoiuteenuste seaduse § 5 lõikes 2 on sätestatud:

„(2) [...]

i) Ravimiteenused ja kliinilise farmaatsia teenused (edaspidi „ravimiteenused“) [on teenused], mille eesmärk on ravimite – välja arvatud vereülekannde seadmed ja veresaaduste valmistamiseks kasutatavad toorained vastavalt ravimiseadusele ning laborikemikaalid, reagensid, desinfitseerimisvahendid – tarnimine, valmistamine, töötlemine, ladustamine, kontrollimine ja turustamine ning meditsiiniseadmete seaduses nimetatud meditsiiniseadmete ladustamine, turustamine ja müük, spetsiaalsete meditsiinilisel eesmärkidel kasutatavate toiduainete tarnimine, ladustamine, turustamine ja müük; selliste teenuste raames osutatakse ka nõustamis-, konsultatsiooni- ja muid teenuseid haiguste ennetamise ja varajase avastamise, tervise edendamise ning ravimite tõhusa, ohutu ja majandusliku kasutamise ja nendega seotud protsesside hindamise ja järelevalve valdkonnas.

[...]“.

33 Tervishoiuteenuste seaduse § 12 lõikes 3 on sätestatud:

„(3) Kui tervishoiuteenuseid osutatakse

[...]

c) farmaatsia valdkonnas või proviisorite erialaõppe valdkonnas, nõutakse vähemalt ühes proviisorite erialaõppe valdkonnas proviisori kutsealal iseseisvalt tegutsemise õigust.

[...]“.

Veterinaarteenuste seadus

34 Seaduse nr 166/1999 veterinaarteenuste kohta ning teatavate seotud seaduste muutmise kohta (veterinaarteenuste seadus) (zákon č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) käesolevas asjas kohaldatavas redaktsioonis on §-s 59 sätestatud:

„[...]

(2) Veterinaararstidena käsitatakse ka isikuid:

a) kellel on rakendusaktides nimetatud diplom, tunnistus või muu nõutava koolituse läbimist tõendav dokument, mille on välja andnud teise liikmesriigi pädeva asutus,

[...]

(3) Isikutel, kes on teise liikmesriigi kodanikud ja kes vastavad lõigetes 1 ja 2 sätestatud tingimustele, on õigus kasutada omandatud akadeemilist kraadi või selle lühendit selle riigi keeles, kus kraad omandati.

[...]“.

Riikliku ravikindlustuse seadus

- 35 Seaduse nr 48/1997 riikliku ravikindlustuse kohta ning teatavate seotud seaduste muutmise ja täiendamise kohta (zákon č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů) käesolevas asjas kohaldatavas redaktsioonis (edaspidi „riikliku ravikindlustuse seadus“) on § 11 lõikes 1 sätestatud:

„(1) Kindlustatud isikul on õigus:

- a) valida haigekassa [...]
- b) valida tervishoiuteenuse osutaja Tšehhi Vabariigi territooriumil [...], kellel on vastava haigekassaga lepinguline suhe [...]
- c) saada ajas ja ruumis kätte hüvitatavad teenused, mida osutavad vastava haigekassa lepingulised teenuse osutajad;
- d) hüvitatavate teenuste osutamisele käesolevas seaduses kindlaks määratud ulatuses ja tingimustel, kusjuures teenuse osutaja ei tohi saada kindlustatud isikult nende hüvitatavate teenuste eest mingit tasu;

[...]“.

- 36 Riikliku ravikindlustuse seaduse § 17 lõikes 1 on ette nähtud:

„(1) „Selleks et tagada kindlustatud isikutele teenused hüvitatavate teenuste osutamise raames, sõlmivad Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky (Tšehhi Vabariigi haigekassa) ja teised haigekassad [...] teenuse osutajatega lepingud hüvitatavate teenuste osutamise ja hüvitamise kohta. [...] Lepingud ei ole nõutavad vabastuse korral

- a) erakorralise arstiabi andmisest kindlustatud isikule,

[...]“.

Volituse andmise seadus

- 37 Tšehhi Riiginõukogu seaduse nr 360/1992 volitatud arhitekti kutsealal ning volitatud ehitusinseneri ja ehitustehniku kutsealadel tegutsemise kohta (edaspidi „volituse andmise seadus“) (zákon č. 360/1992 Sb., České národní rady o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (autorizační zákon)) käesolevas asjas kohaldatavas redaktsioonis (edaspidi „volituse andmise seadus“) on § 13 sõnastatud järgmiselt:

„(1) Volitatud isikul on olenevalt antud loa liigist õigus kasutada nimetust „volitatud arhitekt“ [...] seoses selle valdkonna või võimaliku eriala nimetusega, millel tegutsemiseks luba on antud.

[...]“.

38 Volituse andmise seaduse § 30c lõikes 2 on sätestatud:

„(2) [...] § 10 ja 11 ning § 13 lõiget 1 [...] kohaldatakse vastu võetud isikute suhtes asjakohasel viisil. [...]“.

Veterinaararstide ühingu seadus

39 Tšehhi Riiginõukogu seaduse nr 381/1991 veterinaararstide ühingu kohta (zákon č. 381/1991 Sb. České národní rady o Komoře veterinárních lékařů České republiky) käesolevas asjas kohaldatavas redaktsioonis (edaspidi „veterinaararstide ühingu seadus“) on § 5a lõikes 1 sätestatud:

„(1) Euroopa Liidu liikmesriigi veterinaararstil [...], kes kavatseb tegeleda Tšehhi Vabariigi territooriumil ajutiselt või episoodiliselt aktiivse või ennetava veterinaarraviga [(edaspidi „vastu võetud veterinaararst“)], ei ole kohustust astuda ühingu liikmeks, kuid tal on kohustus eelnevalt teavitada ühingut ennetava ja aktiivse veterinaarravi teenuste osutamisest Tšehhi Vabariigi territooriumil vastavalt kutsekvalifikatsioonide tunnustamise seadusele. [...]“

Dekret nr 39/2005

40 Dekreedi nr 39/2005, millega kehtestatakse õppekavade miinimumnõuded erialase pädevuse omandamiseks mittemeditsiinilise tervishoiu kutsealal tegutsemisel (vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání), käesolevas asjas kohaldatavas redaktsioonis on § 4 „Üldõe kutsealal tegutsemine“ lõikes 2 ette nähtud:

„(2) Lõikes 1 sätestatud õppekava läbitakse kas

- a) koos erialase spetsialiseerumisega füüsiliselt kohal viibides, mis hõlmab vähemalt kolmeaastast õpet ning vähemalt 4600 tundi teoreetilist ja kliinilist õpet, millest kliinilise õppe kestus on 2300–3000 tundi, või
- b) muus vormis kui füüsiliselt kohal viibides, mis hõlmab õpet, mis kestab kokku vähemalt sama kaua kui on sätestatud punktis a, ilma et vähendataks läbitava õppe taset. [...]“.

41 Dekreedi nr 39/2005 käesolevas asjas kohaldatavas redaktsioonis on §20c „Praktiseeriva meditsiiniõe kutsealal tegutsemine“ lõikes 2 sätestatud:

„(2) Õppekava kestus on tavaliselt neli õppeaastat, millest kliinilise praktika maht on vähemalt 1200 tundi. Koolituskava sisaldab vähemalt 700 tundi teoreetilist õpet ja vähemalt 600 tundi kliinilist õpet.“

Kohtueelne menetlus

42 Direktiivi 2005/36 on muu hulgas muudetud direktiiviga 2013/55, mis tuli viimati nimetatud direktiivi artikli 3 kohaselt üle võtta hiljemalt 18. jaanuariks 2016.

43 Sellega seoses teatasid Tšehhi ametiasutused komisjonile ülevõtmismeetmetest.

- 44 Komisjon saatis 25. jaanuaril 2019 Tšehhi Vabariigile ametliku kirja, milles leidis, et Tšehhi õigusnormid rikuvad mitut direktiivi 2005/36 sätet.
- 45 Olles leidnud, et Tšehhi ametiasutuste vastus ametlikus kirjas esitatud väidetele ei olnud piisav, saatis komisjon 28. novembril 2019 neile põhjendatud arvamuse.
- 46 Tšehhi Vabariik esitas oma seisukohad põhjendatud arvamuse kohta 28. jaanuaril 2020.
- 47 Komisjon saatis 18. veebruaril 2021 Tšehhi Vabariigile täiendava põhjendatud arvamuse.
- 48 4. veebruaril 2022 esitas komisjon käesoleva hagi.

Hagi

Sissejuhatavad märkused

- 49 Tuleb meenutada, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale piiritlevad ELTL artikli 258 alusel esitatud hagi raames komisjonilt liikmesriigile saadetud ametlik kiri ja hilisem põhjendatud arvamus kohtuvaidluse eseme, mida ei saa seega hiljem laiendada. Asjaomase liikmesriigi võimalus esitada oma seisukohad on nimelt isegi juhul, kui liikmesriik leiab, et ta ei pea seda kasutama, aluslepingus ette nähtud oluline tagatis ja selle tagamine on liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse õiguspärasuse seisukohalt oluline vorminõue. Järelikult peavad põhjendatud arvamus ja hagiavaldus tuginema samadele väidetele kui ametlik kiri, millega algatatakse kohtueelne menetlus (22. septembri 2016. aasta kohtuotsus komisjon vs. Tšehhi Vabariik, C-525/14, EU:C:2016:714, punkt 17 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 50 Kui see nii ei ole, siis ei saa sellist menetlusnormide eiramist lugeda kõrvaldatuks asjaolu tõttu, et liikmesriik esitas põhjendatud arvamuse kohta seisukohti (25. aprilli 2013. aasta kohtuotsus komisjon vs. Hispaania, C-64/11, EU:C:2013:264, punkt 14 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 51 Kuigi põhjendatud arvamus ja hagi peavad tuginema samadele väidetele, ei saa see nõue siiski viia selleni, et põhjendatud arvamus ja hagi nõuetes tuleks igal juhul kasutada täpselt sama sõnastust, kui vaidluse eset ei ole laiendatud ega muudetud (vt selle kohta 7. septembri 2006. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ühendkuningriik, C-484/04, EU:C:2006:526, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega võib komisjon oma esialgseid väiteid hagiavalduses täpsustada, kuid seda tingimusel, et ta vaidluse eset ei muuda (30. aprilli 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Rumeenia (PM₁₀ osakeste kontsentratsiooni piirmäära ületamine), C-638/18, EU:C:2020:334, punkt 49).
- 52 Lõpuks tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneb, et hagis tuleb esitada väited sidusalt ja täpselt selleks, et liikmesriik ja Euroopa Kohus saaksid täpselt aru liidu õiguse väidetava rikkumise ulatusest, mis on vajalik selleks, et nimetatud riik saaks tulemuslikult esitada oma vastuväited ja Euroopa Kohus saaks kontrollida, kas väidetav rikkumine on toimunud (8. märtsi 2022. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ühendkuningriik (võitlus väärtuse alahindamises seisnevate pettuste vastu), C-213/19, EU:C:2022:167, punkt 133 ja seal viidatud kohtupraktika).

Esimene etteheide direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punktide g ja h üle võtmata jätmise kohta

Poolte argumendid

- 53 Komisjon väidab, et Tšehhi Vabariik on rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punktidest g ja h, milles on ette nähtud vastuvõtva liikmesriigi pädevate asutuste kohustus määrata kindlaks kohanemisaega läbivate või sobivustestiks valmistuvate isikute „seisund“.
- 54 Komisjon leiab, et direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punktide g ja h põhieesmärk on tagada asjaomastele isikutele vastuvõtvast liikmesriigis õiguslik seisund, välistamaks seda, et nad on „õiguslikus vaakumis“, ning selleks on nõutud, et nende seisund oleks piisavalt selgelt ja täpselt määratletud.
- 55 Komisjoni sõnul eeldab selle sätte nõuetekohane ülevõtmine riigisisesse õigusesse näiteks seda, et oleks ette nähtud, et riigisisese õiguse kohaselt on pädevatel asutustel võimalik seda seisundit täpsustada või kindlaks teha.
- 56 Komisjon möönab, et kõnealuse seisundi võib kindlaks määrata ka üldnormidega, tingimusel et need on selles osas piisavalt selged ja täpsed.
- 57 Lisaks ei ole kutsekvalifikatsioonide tunnustamise seaduse §-des 13–15, millele Tšehhi ametiasutused tuginevad, selgitatud nende isikute õiguslikku seisundit ning pealegi tunnistavad kõnealused ametiasutused, et seda seisundit on praktikas raske kindlaks määrata.
- 58 Tšehhi valitsus leiab, et esimene etteheide on vastuvõetamatu ja igal juhul põhjendamatu.
- 59 Esimese etteheite vastuvõetavuse kohta väidab Tšehhi valitsus, et see hagiavalduses esitatud etteheide ei vasta põhjendatud arvamuses esitatud etteheitele.
- 60 Nimelt viitas komisjon põhjendatud arvamuses üksnes asjaolule, et Tšehhi õiguses ei ole asjaomaste isikute seisundit täpsustatud, samas kui hagiavalduses heidab ta nüüd Tšehhi Vabariigile ette, et viimane ei ole oma riigisiseses õiguses kehtestanud pädevate asutuste kohustust määrata kindlaks nende isikute seisund.
- 61 Tšehhi valitsuse hinnangul tuleb esimene etteheide vastuvõetamatuse tagasi lükata ka seetõttu, et see ei ole sõnastatud seostatult ja täpselt. Nimelt annab komisjon hagiavalduse punktis 23 mõista, et pädev asutus võib kõnealuse seisundi anda igale asjaomasele isikule, samas kui hagiavalduse punktis 22 näib ta möönvat, et see seisund peab olema ette nähtud seadusega.
- 62 Komisjon ei nõustu Tšehhi valitsuse esitatud vastuvõetamatuse alustega. Ta väidab, et võrreldes ametliku kirjaga ei ole vaidluse eset laiendatud ega muudetud ning see on selgelt seotud asjaoluga, et Tšehhi Vabariik ei ole nõuetekohaselt üle võtnud direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punkte g ja h osas, mis puudutab pädevate asutuste kohustust määrata kindlaks nimetatud sättega hõlmatud isikute õiguslik seisund.
- 63 Sisulisest aspektist väidab Tšehhi valitsus, et esimene etteheide on igal juhul põhjendamatu.
- 64 Tšehhi valitsus meenutab, et liikmesriigid ei ole kohustatud võtma direktiivi sätet üle sõna-sõnalt.

- 65 Ta väidab, et direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punktides g ja h ei ole nimetatud konkreetseid õigusi ega kohustusi, mis tuleb asjaomastele isikutele ette näha, ega ole ette nähtud, et neile tuleks anda eriseisund. Selle sätte kohaselt ei ole seega välistatud, et kõnealune seisund tuleneb riigisisestest õigusnormidest, nagu see on Tšehhi õiguses.
- 66 Tšehhi valitsus vaidleb vastu komisjoni analüüsile, mille kohaselt tuleb riigisisestes õigusnormides asjaomastele isikutele sõnaselgelt viidata. Tema arvates põhineb niisugune nõue vääralt eeldusel, et need isikud kujutavad endast homogeenset rühma, kellel võib olla ühesugune eriseisund, samas kui nende seisund sõltub tingimata nende isiklikust olukorrast.
- 67 Lõpuks väidab Tšehhi valitsus, et seda seisundit ei saa ametiasutus kindlaks määrata üksikjuhtumite kaupa, ilma et see tekitaks suurt õiguslikku ebakindlust.

Euroopa Kohtu hinnang

- 68 Mis puudutab esimese etteheite vastuvõetavust, siis nähtub nii põhjendatud arvamusest kui ka hagiavaldusest selgelt, et komisjon väidab igal juhul, et direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punktis g sätestatud rändajast kohanemisaja läbija ning artikli 3 lõike 1 punktis h sätestatud sobivustestiks valmistuda sooviva taotleja „õiguslik seisund“ vastuvõtvas liikmesriigis ei ole kindlaks määratud piisavalt selgelt ja täpselt.
- 69 Mis puudutab vastuvõetamatusel alust, et on rikutud kohustust esitada etteheide seostatult ja täpselt, siis tuleneb komisjoni argumentidest, mis on kokku võetud käesoleva kohtuotsuse punktides 53–57, et komisjon väidab hagiavalduses ühemõtteliselt, et Tšehhi õigus ei võimalda piisavalt selgelt ja täpselt kindlaks määrata asjaomaste isikute õiguslikku seisundit.
- 70 Vastupidi Tšehhi valitsuse väidetele ei saa sellist analüüsi hagiavalduse punktide 22 ja 23 sõnastuse põhjal kahtluse alla seada. Nimelt piirub komisjon hagiavalduse punktis 22 järeldusega, et Tšehhi „üldised“ õigusnormid ei võimalda asjaomaste isikute seisundit täpselt kindlaks määrata. Hagiavalduse punktis 23 toob komisjon illustreerimiseks ühe näite, mille puhul võib tema hinnangul öelda, et direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punktid h ja g on nõuetekohaselt üle võetud.
- 71 Järelikult tuleb Tšehhi valitsuse esitatud vastuvõetamatusel alused tagasi lükata.
- 72 Esimese etteheite põhjendatuse kohta tuleb meenutada, et direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punktis g on „kohanemisaeg“ selle direktiivi tähenduses määratletud kui vastuvõtvas liikmesriigis reguleeritud kutsealal tegutsemise kutseala kvalifitseeritud esindaja vastutuse all, kusjuures sellise järelevalve all sooritatud praktikaga võib kaasneda täienduskoolitus. Selles sättes on samuti märgitud, et sellist praktikat tuleb hinnata ning et vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus kehtestab üksikasjalikku kohanemisaega ja selle hindamist, samuti rändaja seisundit käsitleva korra.
- 73 Lisaks on selles sättes täpsustatud, et vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused kehtestavad kehtiva liidu õiguse alusel järelevalve all praktikat sooritava isiku seisundi selles liikmesriigis, reguleerides eelkõige elamisloa, samuti kohustuste, sotsiaalsete õiguste ja soodustuste, toetuste ning tasude küsimusi.
- 74 Direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punktis h on „sobivustest“ määratletud kui vastuvõtva liikmesriigi pädevate asutuste poolt läbi viidav või nende poolt tunnustatud test, millega kontrollitakse taotleja kutsealaseid teadmisi, oskusi ja pädevust ning mille eesmärk on hinnata

taotleja suutlikkust tegutseda reguleeritud kutsealal kõnealus liikmesriigis. Ühtlasi on selles sättes ette nähtud, et vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused määravad kõnealus liikmesriigis ennast sobivustestiks ette valmistada sooviva taotleja staatuse kõnealus liikmesriigis.

- 75 Seega tuleneb direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punktide g ja h sõnastusest endast, et see säte nõuab, et oleks sätestatud asjaomaste isikute seisund, arvestades, et liidu seadusandja eesmärk on tagada nendele isikutele õigused ja kohustused, mille kohta on selles direktiivis siiski vaid öeldud, et need õigused ja kohustused peavad muu hulgas puudutama elamisõigust, sotsiaalseid õigusi ja soodustusi, toetusi ja töötasu ning järgima liidu õigust.
- 76 Sellega seoses tuleb meenutada, et kuigi ELTL artikli 288 kolmanda lõigu kohaselt on direktiiv saavutatava tulemuse seisukohalt siduv iga liikmesriigi suhtes, kellele see on adresseeritud, kuid jätab vormi ja meetodite valiku selle riigi ametiasutustele, tuleb siiski direktiivi sätteid rakendada viisil, mis annaks neile vaieldamatult siduva jõu ning nõutava konkreetsuse, täpsuse ja selguse, et täita õiguskindluse nõuet (vt selle kohta 12. mai 2022. aasta kohtuotsus U.I (kaudne tolliesindaja), C-714/20, EU:C:2022:374, punktid 58 ja 59).
- 77 Siit tuleneb, et direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punktides g ja h nimetatud isikutel peab olema võimalik vastuvõtvas liikmesriigis hõlpsalt kindlaks teha neile kohaldatav „seisund“ selle sätte tähenduses, mis tähendab, et on olemas selged normid, mis käsitlevad konkreetselt nende olukorda.
- 78 Euroopa Kohtule esitatud toimikust nähtub, et käesoleval juhul see nii ei ole.
- 79 Nimelt, ehkki kutsekvalifikatsioonide tunnustamise seaduse §-des 13–15 on ette nähtud kohanemisaega ja sobivustesti puudutavad üksikasjad, ei sisalda need ühtegi konkreetset sätet asjaomaste isikute seisundi kohta ega viita ka muudele normidele selle seisundi kindlaksmääramiseks.
- 80 Mis puudutab „üldisi“ õigusnorme, millele Tšehhi valitsus tugineb, siis tunnistab viimane, et nende normide kohaldamine rändajast kohanemisaja läbija või sobivustestiks valmistuda sooviva taotleja suhtes ei võimalda samuti seda seisundit hõlpsalt kindlaks teha.
- 81 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et Tšehhi Vabariik on rikkunud direktiivist 2005/36 tulenevaid kohustusi, sest ta ei ole selle direktiivi artikli 3 lõike 1 punktide g ja h kohaselt vastu võtnud vajalikke sätteid selleks, et vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused saaksid kindlaks määrata kohanemisaega läbivate või sobivustestiks valmistuda soovivate isikute seisundi.

Teine etteheide direktiivi 2005/36 artikli 6 esimese lõigu punkti b üle võtmata jätmise kohta

Poolte argumendid

- 82 Komisjon väidab, et Tšehhi Vabariik on rikkunud direktiivi 2005/36 artikli 6 esimese lõigu punktist b tulenevaid kohustusi, mis puudutavad vastuvõtva liikmesriigi kohustust vabastada teises liikmesriigis asutatud teenuse osutajad nõuetest, mis ta on kehtestanud oma territooriumil registreeritud spetsialistidele ja mis käsitlevad „riikliku sotsiaalkindlustusasutuse juures registreerimist kindlustusandjaga tasaarveldamise eesmärgil seoses kindlustatud isikute kasuks

sooritatud tegevusega“, ning kohustusi, mis tulenevad direktiivi artikli 6 teisest lõigust, mille kohaselt peab teenuse osutaja punktis b nimetatud organit siiski kas eelnevalt või kiireloomulistel juhtudel tagantjärele osutatud teenustest teavitama.

- 83 Komisjon leiab, et kutsequalifikatsioonide tunnustamise seaduse § 36a, millele Tšehhi ametiasutused tuginevad, ei ole direktiivi 2005/36 artikli 6 esimese lõigu punkti b nõuetekohaseks ülevõtmiseks piisav, kuna riikliku ravikindlustusseaduse § 11 lõike 1 ja § 17 lõike 1 kohaselt sõltub kindlustatud isikule ravi hüvitamine direktiivi 2005/36 kõnealusel sättes nimetatud juhtumil igal juhul sellest, kas teenuse osutaja ja Tšehhi haigekassa vahel eksisteerib lepinguline suhe.
- 84 Komisjon rõhutab, et kuna direktiivi 2005/36 artikli 6 esimese lõigu punkt b näeb vastuvõtvale liikmesriigile ette kohustuse vabastada teises liikmesriigis asutatud teenuse osutajad kohustusest end riikliku sotsiaalkindlustusasutuse juures registreerida, et oleks tagatud kindlustatud isiku kindlustuskaitse, on selle sättega vastuolus see, kui liikmesriigid seavad selles kontekstis osutatud ravi hüvitamise tingimuseks niisuguse registreerimise.
- 85 Komisjon leiab, et direktiivi 2005/36 artikli 6 esimese lõigu punktis b sisalduv mõiste „registreerimine“ on liidu õiguse autonoomne mõiste, mida tuleb tõlgendada, võttes arvesse asjaomaste õigusnormide eesmärki, milleks on tagada teenuste osutamise vabaduse järgimine.
- 86 Seega ei hõlma see mõiste mitte üksnes registreerimist selle sõna otseses tähenduses asutuse juures, mille vastuvõttev liikmesriik on identifitseerinud oma peamise sotsiaalkindlustusasutusena, vaid ka muid sarnase mõjuga halduslikke või seadusest tulenevaid nõudeid, mida teenuse osutaja võib olla kohustatud täitma selle liikmesriigi muudes asutustes, kes ühel või teisel viisil riikliku sotsiaalkindlustussüsteemi toimimises osalevad.
- 87 Komisjon märgib, et tema käsutuses oleva teabe kohaselt on Tšehhi ravikindlustussüsteem korraldatud nii, et kui teises liikmesriigis asutatud arst ei ole sõlminud kindlustatud isiku haigekassaga lepingut, ei hüvitata kindlustatud isikule ravi, mida arst talle Tšehhi Vabariigis osutas, ehkki kindlustatud isik tasub oma haigekassale kindlustusmaksed.
- 88 Komisjon lisab, et sellise lepingu sõlmimine on keerukas protsess ja selleks tuleb läbida range valikumenetlus.
- 89 Komisjon leiab, et 16. mai 2002. aasta kohtuotsus komisjon vs. Hispaania (C-232/99, EU:C:2002:291), millele Tšehhi valitsus viitab, ei puudutanud käesolevas asjas käsitletava olukorraga võrreldavat olukorda.
- 90 Komisjon nõustub repliigis, et liidu õigus ei takista liikmesriigil põhimõtteliselt kehtestada ravikulude hüvitamise tingimuseks teatavate nõuete järgimist, kuid leiab, et direktiivi 2005/36 artikli 6 esimese lõigu punktiga b on vastuolus haldusnõuded – nagu „registreerimine“ selle sätte tähenduses –, mis muudavad teenuste osutamise raames osutatud teenuste igasuguse hüvitamise juba iseenesest absoluutselt võimatuks.
- 91 Komisjon väidab, et mõiste „riiklik sotsiaalkindlustusasutus“ direktiivi 2005/36 artikli 6 esimese lõigu punkti b tähenduses hõlmab ka haigekassasid, sest nemad tegelevad patsientidele osutatud tervishoiuteenuste hüvitamisega ravikindlustuse raames.

- 92 Komisjon täpsustab, et direktiivi 2005/36 artikkel 55, mis käsitleb haigekassapoolset tunnustamist, ei ole käesoleval juhul asjakohane, kuna see puudutab asumisvabadust, ning nimetatud artiklis on lisaks täpsustatud, et see ei piira direktiivi artikli 6 esimese lõigu punkti b kohaldamist.
- 93 Direktiivi põhjenduse 38 ulatuse kohta märgib komisjon, et Euroopa Kohtu praktikas on sõnaselgelt ette nähtud, et ELTL artiklis 56 tagatud teenuste osutamise vabadus kohustab liikmesriike kohandama oma sotsiaalkindlustussüsteeme.
- 94 Lõpuks väidab komisjon, et Euroopa Kohus tuvastas 2007. aastal kahel korral, et Tšehhi Vabariik on rikkunud oma kohustusi, kuna ta jättis üle võtmata samasugused sätted arstide ja hambaarstide teenuste osutamise vabaduse kohta, mis olid ette nähtud varasemates direktiivides (18. jaanuari 2007. aasta kohtuotsus komisjon vs. Tšehhi Vabariik, C-203/06, EU:C:2007:41, ning 18. jaanuari 2007. aasta kohtuotsus komisjon vs. Tšehhi Vabariik, C-204/06, EU:C:2007:42).
- 95 Tšehhi valitsus esitab teise etteheite kohta kaks vastuvõetamatuse alust.
- 96 Kõigepealt väidab Tšehhi valitsus, et komisjon ei ole ametlikus kirjas piiritlenud asjaomase kohustuste rikkumise eset ega järginud nõudeid esitada etteheide kohtueelse menetluse selles etapis seostatult ja täpselt.
- 97 Tšehhi valitsus lisab, et samuti ei järginud komisjon põhjendatud arvamuses kohustust esitada seostatult ja üksikasjalikult põhjused, mis viisid ta järeldusele, et Tšehhi Vabariik on oma kohustusi rikkunud, kuna see institutsioon ei selgitanud, et Tšehhi õiguses ette nähtud kohustust sõlmida leping tuleb samastada arsti registreerimisega ravikindlustussüsteemis.
- 98 Tegelikult täpsustas komisjon alles hagiavalduses esimest korda oma selle etteheite sisu ja nimetas asjasse puutuvad riigisisised õigusnormid, mistõttu sai Tšehhi valitsus sellele etteheitele esimest korda vastata alles kostja vastuses.
- 99 Järelikult laiendas komisjon hagiavalduse etapis asjaomase kohustuste rikkumise eset.
- 100 Järgmiseks väidab Tšehhi valitsus, et mis puudutab etteheite seda osa, mis käsitleb direktiivi 2005/36 artikli 6 teise lõigu järgimata jätmist, siis ei ole komisjon maininud seda sätet ei ametlikus kirjas, põhjendatud arvamuses ega hagiavalduses, mistõttu tuleb etteheite see osa ilmselge vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.
- 101 Peale selle ei ilmne, et teist etteheidet oleks mainitud ametliku kirja etapis, mistõttu selle lisamine põhjendatud arvamuses ja seejärel hagiavalduses on samuti käsitatav kui etteheite eseme laiendamine, mis muudab selle vastuvõetamatuks.
- 102 Selle tagajärjeks on ühtlasi põhjendatud arvamuse sidususe ja täpsuse puudumine.
- 103 Komisjon vaidleb nendele kahele vastuvõetamatuse alusele vastu.
- 104 Kõigepealt väidab komisjon, et teise etteheite sisu ei ole ametliku kirjaga võrreldes muutunud, nimelt ei ole selle kohaselt üle võetud direktiivi 2005/36 artikli 6 esimese lõigu punktis b ette nähtud vastuvõtva liikmesriigi kohustust vabastada teenuse osutajad riikliku sotsiaalkindlustusandjaga juures registreerimisest kindlustusandjaga tasaarveldamise eesmärgil seoses kindlustatud isikute kasuks sooritatud tegevusega.

- 105 Komisjon märgib, et Tšehhi valitsuse vastused ametlikule kirjale näitavad, et viimane sai teise etteheite esemest aru, ehkki ta ei viidanud oma väidete põhjendamiseks konkreetsetele riigisisestele õigusnormidele. Komisjon väidab, et ta pidi ise otsima asjakohaseid sätteid Tšehhi õiguses, mistõttu asjaolu, et ta osutas nendele hagiavalduse etapis, ei saa käsitada väite muutmisena.
- 106 Mis puudutab järgmiseks teise etteheite osa, mis käsitleb teenuse osutaja kohustust riiklikku sotsiaalkindlustusasutust teavitada, siis möönab komisjon, et ta oleks pidanud viitama ka direktiivi 2005/36 „artikli 6 teisele lõigule“, mitte ainult selle direktiivi artikli 6 esimese lõigu punktile b, kuid märgib, et ta igal juhul meenutas ametlikus kirjas ja põhjendatud arvamuses esimesena nimetatud sätte sisu ning Tšehhi Vabariik esitas selle kohta oma seisukohad.
- 107 Teise võimalusena väidab Tšehhi Vabariik, et teine etteheide ei ole põhjendatud.

Euroopa Kohtu hinnang

- 108 Tšehhi valitsuse esitatud vastuvõetamatuse aluste kohta tuleb märkida, et ametliku kirja etapis piirdus komisjon järeldusega, et direktiivi 2005/36 artikli 6 esimese lõigu punkti b, mis käsitleb teenuse osutajate vabastamist sotsiaalkindlustusasutuse juures registreerimisest, ei ole Tšehhi õigusesse üle võetud. Ta märkis põhjendatud arvamuses, et üle ei ole võetud nimetatud vabastamise kohustust ja teenuse osutaja kohustust eelnevalt teavitada, mis on sätestatud direktiivi artikli 6 teises lõigus, kuid mille ta ekslikult sidus direktiivi artikli 6 esimese lõigu punktiga b. Lisaks ei ole sellist etteheidet käsitletud põhjendatud arvamuses.
- 109 Seevastu hagiavalduse etapis väidab komisjon sisuliselt, et Tšehhi õiguses ette nähtud teenuse osutaja kohustus sõlmida patsiendi haigekassaga leping, tagamaks tema ravikulude hüvitamine, vastab sotsiaalkindlustusasutuse juures registreerimise kohustusele ja on järelikult direktiivi 2005/36 artikli 6 esimese lõigu punktiga b vastuolus.
- 110 See etteheide erineb seega oma eseme poolest algul mainitud etteheitest, mis tugines – nagu tunnistas komisjon oma menetlusdokumentides – nimetatud sättes ette nähtud sotsiaalkindlustusasutuse juures registreerimisest vabastamise üle võtmata jätmisele. Komisjon ei saa seega põhjendatult väita, et etteheite sisu ei ole võrreldes ametliku kirjaga muutunud.
- 111 Komisjon põhjendab niisugust erinevust asjaoluga, et Tšehhi Vabariik ei esitanud talle selles küsimuses piisavalt asjakohaseid andmeid ja et ta pidi seega ise otsima riigisiseses õiguses ülevõtmisähteid, mida ta pidas asjakohasteks.
- 112 Sellega seoses tuleb meenutada, et kuigi on tõsi, et komisjon peab tõendama väidetava rikkumise olemasolu, esitades rikkumise tuvastamiseks vajalikud tõendid, mis võimaldavad rikkumise tuvastada, sõltub see institutsioon suuresti andmetest, mille on esitanud asjaomane liikmesriik, kes on ELL artikli 4 lõike 3 alusel kohustatud kaasa aitama tema ülesande täitmisele, mis ELL artikli 17 lõike 1 kohaselt hõlmab muu hulgas kohustust tagada, et EL toimimise lepingu sätteid ja institutsioonide poolt selle alusel võetud meetmeid rakendatakse (vt selle kohta 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. Rootsi (reoveepuhastid), C-22/20, EU:C:2021:669, punktid 143 ja 144 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 113 Kuna Tšehhi Vabariigi õigusnormid, millele komisjon hagiavalduses viitab, tõstatavad käesolevas asjas uusi küsimusi, mis puudutavad nendes sätetes ette nähtud nõuete kooskõla direktiivi 2005/36 artikli 6 esimese lõigu punktiga b, siis tuleb asuda seisukohale, et teine etteheide tuleb

- neid küsimusi puudutavas osas vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, kuivõrd komisjon ei täpsustanud, vaid muutis sisuliselt selle etteheite eset põhjendatud arvamuse ja hagiavalduse etapis.
- 114 Seega ei saa komisjon põhjendatult tugineda kõnesoleva liikmesriigi teavitamiskohustusele, mida on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 112, olukorras, kus ta ei ole täitnud vaidluse eseme piiritlemisega seotud kohustusi, mida on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 49.
- 115 Mis puudutab teise etteheite osa, mis käsitleb teenuse osutaja poolt vastuvõtva liikmesriigi sotsiaalkindlustusasutuse teavitamise kohustuse üle võtmata jätmist, siis selle kohta esitas Tšehhi valitsus ühe vastuvõetamatuse aluse, mille kohaselt komisjon viitas direktiivi 2005/36 artikli 6 esimese lõigu punktile b, kuigi see kohustus on ette nähtud direktiivi artikli 6 teises lõigus.
- 116 Viimati nimetatud sätte sõnastusele ametliku kirja etapis siiski viidati, mistõttu ei saa selle alusega nõustuda.
- 117 Teisest küljest ei võimalda selline ebatäpsus liidu õiguse sätte numeratsioonis hõlpsalt kindlaks teha, mil määral tuginetakse või ei tugineta direktiivi 2005/36 artikli 6 teise lõigu rikkumise põhjendamiseks argumentidele, millele komisjon tugineb selle direktiivi artikli 6 esimese lõigu punkti b rikkumise põhjendamiseks.
- 118 Kuigi direktiivi 2005/36 artikli 6 teises lõigus ette nähtud kohustus, mille kohaselt teenuse osutaja peab direktiivi artikli 6 esimese lõigu punktis b nimetatud asutust oma teenuste osutamisest eelnevalt teavitama, on seotud viimati nimetatud sättes ette nähtud teenuse osutaja vabastamisega riikliku sotsiaalkindlustusasutuse juures registreerimisest, on siiski tegemist kahe eraldiseisva kohustusega, mille väidetav rikkumine peab selgelt ilmnema juba ametliku kirja etapis, seda enam, et – nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 110 – teine etteheide puudutas algul registreerimisest vabastamise üle võtmata jätmist, mitte teavitamiskohustuse üle võtmata jätmist.
- 119 Neil asjaoludel ei ole teise etteheite osa, mis käsitleb teenuse osutaja poolt vastuvõtva liikmesriigi sotsiaalkindlustusasutuse teavitamise kohustuse üle võtmata jätmist, sõnastatud seostatult ja täpselt ning tuleb järelikult lugeda vastuvõetamatuks.
- 120 Seega tuleb teine etteheide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Kolmas etteheide direktiivi 2005/36 artikli 7 lõike 3 üle võtmata jätmise kohta

Poolte argumendid

- 121 Komisjon väidab, et Tšehhi Vabariik on rikkunud direktiivi 2005/36 artikli 7 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, kuna ta ei ole veterinaararstide ja arhitektide puhul üle võtnud võimalust osutada teenuste osutamise vabaduse raames teenuseid vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetuse all.
- 122 Komisjon väidab, et kui teenuse osutaja asub teenuse osutamiseks ühest liikmesriigist teise, näeb direktiivi 2005/36 artikli 7 lõige 3 ette, et seda teenust osutatakse asutamise liikmesriigi kutsenimetuse all, välja arvatud reguleeritud kutsealad, nagu veterinaararsti ja arhitekti kutseala, mille kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente tunnustatakse automaatselt – seda teenust osutatakse seega vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetuse all.

- 123 Komisjon leiab, et Tšehhi õiguses on selline reegel teatud kutsealade puhul sõnaselgelt ette nähtud, kuid veterinaararstide kohta ei ole ühtegi erisätet, mistõttu tuleb kohaldada kutsequalifikatsioonide tunnustamise seaduse § 27 lõikes 2 ette nähtud üldreeglit, mille kohaselt taotleja, kes tegutseb Tšehhi Vabariigis reguleeritud kutsealal ajutiselt või episoodiliselt, kasutab päritoluliikmesriigi kutsenimetust. Selle sätte kohaldamine veterinaararstide suhtes oleks seega direktiivi 2005/36 artikli 7 lõikega 3 vastuolus.
- 124 Lisaks väidab komisjon, et veterinaararstide seaduse käesolevas asjas kohaldatavas redaktsioonis, millele tugineb Tšehhi valitsus, ei ole ühtegi viidet kutsenimetusele ega teiste liikmesriikide veterinaararstide teenuste osutamisele, ning et selle seaduse § 59 lõige 3, mis viitab akadeemilise kraadi kasutamisele ja lubab seda kasutada ainult selle riigi keeles, kus kraad omandati, võib olla asjaomast kutsenimetust reguleeriva korra suhtes eksitav.
- 125 Ka veterinaararstide ühingu seaduses ei ole reguleeritud kutsenimetuse kasutamist veterinaararsti poolt ning kutsenimetust „vastu võetud veterinaararst“, millele selles seaduses viidatakse, erineb igal juhul kutsenimetusest „veterinaararst“.
- 126 Komisjon väidab sarnastele argumentidele tuginedes, et sama kehtib arhitektide kohta.
- 127 Erisätete puudumisel tuleb seega kohaldada kutsequalifikatsioonide tunnustamise seaduse § 27 lõikes 2 ette nähtud üldreeglit.
- 128 Volituse andmise seaduse § 30c lõige 2, mis käsitleb arhitekti kutsealal tegutsemist ja milles on ette nähtud, et seaduse § 13 lõike 1 sätteid „volitatud arhitekti“ kutsenimetuse kasutamise kohta kohaldatakse vastu võetud isikute suhtes „asjakohasel viisil“, on sõnastatud liiga ebatäpselt, et oleks võimalik asuda seisukohale, et selle sättega on direktiivi 2005/36 artikli 7 lõige 3 Tšehhi õigusesse õigesti üle võetud.
- 129 Komisjon meenutab, et kuigi Euroopa Kohtu praktika kohaselt ei nõuta direktiivi ülevõtmisel riigisisesele õigusesse direktiivi sätete formaalset ja sõnasõnalist kordamist, peavad üleminekumeetmed olema õiguskindluse nõude täitmiseks siiski piisavalt selged ja täpsed.
- 130 Asjaolu, et Tšehhi õigus „ei tekita praktikas raskusi“, nagu väidab Tšehhi valitsus, ei ole asjakohane hindamiseks, kas direktiiv 2005/36 on nõuetekohaselt üle võetud.
- 131 Tšehhi valitsus leiab, et kolmas etteheide on vastuvõetamatu ja igal juhul põhjendamatu.
- 132 Vasturepliigis väidab Tšehhi valitsus, et repliigis esitatud komisjoni argumentide tõttu tuleb kolmas etteheide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, võttes arvesse etteheite ebatäpsust ja asjaolu, et komisjon muutis selles menetlusetapis oma argumentatsiooni, leides, et vastu võetud isikud on Tšehhi õiguse kohaselt kohustatud kasutama kutsenimetust „vastuvõetud veterinaararst“ või kutsenimetust „vastu võetud volitatud arhitekt“.
- 133 Tšehhi valitsus leiab, et liikmesriigid ei ole kohustatud direktiivi sätteid oma õiguskorda sõna-sõnalt üle võtma ning Tšehhi riigisisene õigus ei jäta mingit kahtlust, et teiste liikmesriikide veterinaararstidel ja arhitektidel on võimalik kasutada vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetust.
- 134 Tšehhi valitsus märgib, et veterinaararstide ühingu seaduses on teisest liikmesriigist pärit veterinaararst, kes osutab ajutiselt või episoodiliselt Tšehhi Vabariigi territooriumil teenuseid, kvalifitseeritud „vastu võetud veterinaararstiks“.

- 135 Arhitektide osas viitab Tšehhi valitsus volituse andmise seaduse §-le 13, millega kehtestatakse „volitatud arhitekti“ kutsenimetust. Lisaks meenutab see valitsus, et kõnealuse seaduse § 30c lõike 2 kohaselt kohaldatakse selle seaduse § 13 asjasse puutuvate isikute suhtes „asjakohasel viisil“.
- 136 Praktikas ei tekita Tšehhi õigusnormid seega „mingeid raskusi“ ja „vastu võetud“ arhitektidel ei ole ühtegi takistust kasutada kutsenimetust „volitatud arhitekt“.

Euroopa Kohtu hinnang

- 137 Kõigepealt tuleb tagasi lükata Tšehhi valitsuse esitatud vastuvõetamatuse alus, kuna millestki ei nähtu, et kolmas etteheide oleks sõnastatud liiga ebatäpselt või et komisjon oleks muutnud repliigi etapis selle sisu.
- 138 Mis puudutab kolmanda etteheite sisulist analüüsi, siis direktiivi 2005/36 artikkel 7 puudutab olukorda, kus teenuse osutaja asub teise liikmesriiki. Direktiivi artikli 7 lõikes 3 ei märgita mitte ainult seda, et teenust osutatakse asutamise liikmesriigi kutsenimetuse all, kui kõnealusele kutsetegevusele on selles liikmesriigis olemas selline kutsenimetust, et vältida segiajamist vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetusega, vaid ka seda, et direktiivi III jaotise III peatükis nimetatud juhtudel pakutakse teenust erandlikult vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetuse all.
- 139 Sellest tuleneb, nagu väidab komisjon, et kutsealade puhul, mida direktiivi 2005/36 III jaotise III peatüki alusel automaatselt tunnustatakse, osutatakse teenuseid vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetuse all – nii on see muu hulgas veterinaararstide ja arhitektide puhul, arvestades direktiivi artikli 21 lõiget 1, milles mõlemale kutsealale osutatakse.
- 140 Mis puudutab veterinaararste, siis on veterinaararstide ühingu seaduse § 5a lõikes 1 viidatud liidu liikmesriigi veterinaararstile, kes kavatseb tegeleda Tšehhi Vabariigi territooriumil ajutiselt või episoodiliselt aktiivse või ennetava veterinaararstiga, ning sellist veterinaararsti nimetatakse „vastu võetud veterinaararstiks“. Siiski ei ilmne, et see säte reguleeriks kutsenimetuse kasutamist veterinaararsti poolt, kes asub ühest liikmesriigist Tšehhi Vabariiki, et seal oma kutsealal tegutseda.
- 141 Lisaks on kutsekvalifikatsioonide tunnustamise seaduse § 27 lõikes 2 üldiselt sätestatud, et taotleja, kes tegutseb Tšehhi Vabariigis reguleeritud kutsealal ajutiselt või episoodiliselt, kasutab päritoluliikmesriigi kutsenimetust kooskõlas selle riigi õigusaktidega ja päritoluliikmesriigi ametlikus keeles või ühes ametlikest keeltest.
- 142 Seetõttu ei ilmne, et veterinaararstidel, kes tegutsevad Tšehhi Vabariigi territooriumil ajutiselt või episoodiliselt, oleks õigus kasutada selle liikmesriigi kutsenimetust, nagu nõuab direktiivi 2005/36 artikli 7 lõige 3.
- 143 Ehkki kohtupraktikast tuleneb, et liidu õiguses ei nõuta alati direktiivi sätete formaalset kordamist sõnaselges ja konkreetnes õigusnormis, siis juhul, kui direktiivi sätte eesmärk on isikutele teatud õiguste andmine, peab nendest õigustest tulenev õiguslik olukord olema siiski piisavalt täpne ja selge ning asjaomastel isikutel peab võimalik täiel määral tutvuda oma õigustega ja vajaduse korral neile liikmesriigi kohtutes tugineda (vt selle kohta 30. novembri 2006. aasta kohtuotsus komisjon vs. Luxembourg, C-32/05, EU:C:2006:749, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 144 Lisaks tuleb direktiivi sätteid rakendada viisil, mis annaks neile vaieldamatult siduva jõu ning nõutava konkreetsuse, täpsuse ja selguse, et täita õiguskindluse nõuet (vt selle kohta 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus komisjon vs. Poola, C-648/13, EU:C:2016:490, punkt 78).
- 145 Käesoleval juhul on direktiivi 2005/36 artikli 7 lõike 3 – mis näeb ette, et teenust osutatakse vastu võtva liikmesriigi kutsenimetuse all direktiivi III jaotise III peatükis nimetatud juhtudel – eesmärk anda sellised õigused asjaomastele kutseala esindajatele, sealhulgas veterinaararstidele.
- 146 Järelikult juhul, kui riigisiseses õiguses ei ole täpsustatud Tšehhi Vabariigi kutsenimetuse kasutamist veterinaararstide poolt, kes asuvad ajutiselt ja episoodiliselt tegutsema Tšehhi Vabariigi territooriumile, samas kui riigisisene õigus näeb ette asutamise liikmesriigi kutsenimetuse kasutamise üldreegli, ei vasta see nõutava täpsuse ja selguse nõuetele käesoleva kohtuotsuse punktis 143 viidatud kohtupraktika tähenduses.
- 147 Tšehhi Vabariigi viidatud asjaolul, et praktikas ei takistata veterinaararstidel kasutada Tšehhi Vabariigi kutsenimetust, ei ole siinkohal tähtsust.
- 148 Lihtsat halduspraktikat, mis võib sõltuda ametiasutuse suvast ning mida ei ole piisavalt avalikustatud, ei saa pidada direktiivi ülevõtmiskohustuse õiguspäraseks täitmiseks (vt selle kohta 30. juuni 2016. aasta kohtuotsus komisjon vs. Poola, C-648/13, EU:C:2016:490, punkt 79).
- 149 Mis puudutab arhitektide olukorda, kes asuvad ajutiselt ja episoodiliselt tegutsema Tšehhi Vabariiki, siis tuleb märkida, et kuigi erinevalt veterinaararstidest on Tšehhi õiguses ette nähtud erisätteid kutsenimetuse kasutamise kohta selles liikmesriigis, ei tundu ka need sätteid olevat piisavalt selged ja täpsed käesoleva kohtuotsuse punktis 143 viidatud kohtupraktika tähenduses.
- 150 Volituse andmise seaduse § 30c lõige 2, mis käsitleb arhitekti kutsealal tegutsemist ja milles on märgitud, et selle seaduse § 13 lõike 1 sätteid, mis puudutavad „volitatud arhitekti“ kutsenimetust, kohaldatakse vastu võetud isikute suhtes „asjakohasel viisil“, on selle reegli kohaldamise tingimuste osas teatud määral ebaselge.
- 151 Lisaks ei saa seda analüüsi kahtluse alla seada ka asjaolu, et Tšehhi õiguses ette nähtud kord ei tekita praktikas raskusi.
- 152 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et Tšehhi Vabariik on rikkunud direktiivist 2005/36 tulenevaid kohustusi, kuna ta ei ole direktiivi artikli 7 lõike 3 kohaselt vastu võtnud vajalikke sätteid, et veterinaararstidel ja arhitektidel oleks võimalik osutada teenuste osutamise vabaduse raames teenuseid vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetuse all.

Neljas etteheide direktiivi 2005/36 artikli 21 lõike 6 ja artikli 31 lõike 3 üle võtmata jätmise kohta

Poolte argumendid

- 153 Komisjon väidab, et Tšehhi Vabariik on rikkunud direktiivi 2005/36 artikli 21 lõikest 6 ja artikli 31 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, lubades oma riigisiseses õiguses õena tegutsemist „paralleelsetel“, kuid omavahel siiski võrreldavatel kutsealadel, millest ühe suhtes kehtivad madalamad kvalifikatsiooninõuded kui need, mida on nõutud direktiivis 2005/36.

- 154 Komisjon on seisukohal, et riigisisese õiguse sätted, mis võimaldavad tegutsemist nendel „paralleelsetel“ kutsealadel, kahjustavad direktiivi tõhusust ja võivad viia kutsealase väljaõppe ja automaatse tunnustamise miinimumnõudeid käsitlevate eeskirjade eiramiseni.
- 155 Tšehhi õiguses on nimelt ette nähtud „üldõe“ kutseala, mis vastab direktiivi 2005/36 artikli 21 lõikes 6 osutatud „üldõe“ kutsealale, ja „praktiseeriva meditsiiniõe“ kutsealale, mille puhul on Tšehhi õiguses ette nähtud kutsealase väljaõppe nõuded madalamad kui need, mida nõutakse direktiivi artikli 31 lõikes 3 „üldõdede“ puhul.
- 156 Komisjon leiab, et võttes arvesse nii nimetust kui ka tegevuse sarnasust, tekitab kahe „paralleelse“ kutseala olemasolu segadust nii patsientide jaoks kui isikute jaoks, kes soovivad õe kutsealal tegutseda.
- 157 Selline olukord on vastuolus direktiivi 2005/36 artikli 54 eesmärgiga, milleks on ära hoida päritoluliikmesriigis saadud kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide ja vastuvõtvast liikmesriigis saadud kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide segiajamist.
- 158 Tšehhi valitsus leiab, et neljas etteheide on vastuvõetamatu ja igal juhul põhjendamatu.
- 159 Neljanda etteheite vastuvõetavuse kohta esitab Tšehhi valitsus kõigepealt esimese vastuvõetamatuse aluse, mille kohaselt ei mainita seda etteheidet põhjendatud arvamuse resolutsioonis ega täiendavas põhjendatud arvamuses, kusjuures selline viga ei ole 8. juuli 2010. aasta kohtuotsusest komisjon vs. Portugal (C-171/08, EU:C:2010:412, punkt 28) tulenevaid põhimõtteid arvestades kõrvaldatav.
- 160 Seejärel esitab Tšehhi valitsus teise vastuvõetamatuse aluse, mille kohaselt laiendas komisjon hagiavalduse etapis neljanda etteheite eset, kuivõrd kohtueelses menetluses käsitles see etteheide üksnes ohtu ajada omavahel segi „praktiseeriva meditsiiniõe“ kutsenimetuse ja „üldõe“ kutsenimetuse, mis on samuti selle liikmesriigi õiguses ette nähtud ja mis vastab direktiivis 2005/36 osutatud kutsenimetusele „üldõde“. Tšehhi valitsuse arvates ei puudutanud see etteheide seega üldse hagiavalduses tõstatanud küsimust, kas liikmesriigid võivad luua kahte võrreldavat kutseala, millest ainult üks kuulub direktiivi 2005/36 kohaldamisalasse.
- 161 Tšehhi valitsus täpsustab, et pelk viide direktiivi sättele etteheite pealkirjas ei tähenda, et komisjon on etteheites käsitlenud kõiki selle sätte võimalikke rikkumisi.
- 162 Lõpuks esitab Tšehhi valitsus kolmanda vastuvõetamatuse aluse, mille kohaselt ei ole neljas etteheide sõnastatud seostatult ja täpselt, eelkõige põhjusel, et hagiavalduse punktis 115 võtab komisjon oma analüüsi kokku üksnes viitega „praktiseeriva meditsiiniõe“ kutsenimetusele.
- 163 Komisjon vaidleb nendele vastuvõetamatuse alustele vastu.
- 164 Esimese vastuvõetamatuse aluse kohta väidab komisjon, et kohtueelse menetluse eesmärk on võimaldada asjaomasel liikmesriigil täita talle liidu õigusest tulenevaid kohustusi või kaitsta end tõhusalt esitatud etteheidete vastu, kuid see ei tähenda, et põhjendatud arvamuse resolutsioonis esitatud etteheited ja hagiavalduse nõuded peaksid täielikult kattuma, tingimusel et vaidluse eset, nagu see on määratletud põhjendatud arvamuses, ei ole laiendatud ega muudetud.

- 165 Asjaolu, et neljandat etteheidet ei mainitud ei põhjendatud arvamuse resolutsioonis ega täiendava põhjendatud arvamuse resolutsioonis, on „haldusviga“, mis ei mõjutanud Tšehhi Vabariigi liidu õigusest tulenevate kohustuste täitmist ega selle liikmesriigi kaitseõigusi.
- 166 Teise ja kolmanda vastuvõetamatuse aluse kohta väidab komisjon, et ta ei muutnud hagiavalduse etapis neljanda etteheite sisu, kuna ta viitas juba ametlikus kirjas direktiivi 2005/36 artikli 21 lõikele 6, artikli 31 lõikele 3 ja artiklile 32.
- 167 Lisaks väidab komisjon, et ta märkis juba kohtueelses menetluses, et selle direktiiviga ei ole vastuolus see, kui õe kutsealaga seotud teatavatel tegevusaladel võivad tegutseda ka muud, vähem kvalifitseeritud isikud, tingimusel et asjaomaste kutseala esindajate koolituse ja pädevuse eri tasemetes ei ole mingit mitmeti mõistetavust.
- 168 Tšehhi ametiasutused tõid oma vastuses esile kahe kutseala vahelise erinevuse ja said seega suurepäraselt aru, et komisjon heidab ette nende kutsealade kooseksisteerimist.
- 169 Sisulisest aspektist väidab Tšehhi valitsus, et neljas etteheide on igal juhul põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

- 170 Tšehhi valitsuse esitatud vastuvõetamatuse aluste kohta tuleb tõdeda, et neljanda etteheite eset on hagiavalduse etapis tõepoolest muudetud.
- 171 Nimelt puudutas neljas etteheide põhjendatud arvamuses peamiselt nimetust „praktiseeriv meditsiiniõde“, mille Tšehhi Vabariik andis kutsealale seepärast, et see nimetus aetakse segi „üldõe“ kutsenimetusega, mis on samuti riigisiseses õiguses ette nähtud ja mis vastab direktiivi 2005/36 artikli 21 lõikes 6 osutatud „üldõe“ kutsealale.
- 172 Seevastu hagiavalduses puudutab neljas etteheide eraldi küsimust peamiselt selle kohta, kas direktiiviga 2005/36 on kooskõlas see, et Tšehhi õiguses eksisteerib direktiivis nimetatud üldõe kutsealaga „paralleelne“ kutseala, ent mille suhtes kehtivad madalamad koolitusnõuded kui need, mis on selle kutseala puhul ette nähtud direktiivi artikli 31 lõikes 3 – küsimus, mis lisaks eeldab Tšehhi Vabariigis kummagi kutsealaga seotud tegevuse kohta üksikasjaliku võrdleva analüüsi tegemist.
- 173 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 118 märkis, ei piirdunud komisjon seega nii toimides neljanda etteheite täpsustamisega, vaid muutis oluliselt selle eset.
- 174 Komisjoni viidatud asjaolu, et ta mainis hagiavalduses samu direktiivi 2005/36 sätteid, mida ta mainis kohtueelses menetluses, ei sea seda järeldust kahtluse alla, kuna sättele viitamisest üksi ei piisa komisjoni esitatud etteheite määratlemiseks.
- 175 Järelikult tuleb neljas etteheide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Viies etteheide direktiivi 2005/36 artikli 45 lõike 2 üle võtmata jätmise kohta

Poolte argumendid

- 176 Komisjon väidab, et Tšehhi Vabariik on rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 2005/36 artikli 45 lõike 2 punktides c, f ja osaliselt punktist e, kuna ta seadis proviisori teatavatel tegevusaladel iseseisvalt tegutsemise tingimuseks „eripädevuse“ nõude, mis eeldab täiendavat koolitust.
- 177 Komisjon meenutab, et direktiivi 2005/36 artikli 45 lõikes 2 on nõutud, et liikmesriigid tagavad, et proviisorid, kes vastavad direktiivi artiklis 44 sätestatud kutsekvalifikatsiooniga seotud tingimustele, saavad hakata tegutsema direktiivi artikli 45 lõikes 2 nimetatud tegevusaladel, kusjuures ainsa tingimusena võidakse vajaduse korral nõuda täiendavat töökogemust.
- 178 Komisjon väidab, et Tšehhi Vabariik ei ole viimati nimetatud sätet direktiivi artikli 45 lõike 2 punktides c, f ja osaliselt punktis e nimetatud tegevuste osas nõuetekohaselt üle võtnud, kuna Tšehhi õiguses on nendel tegevusaladel iseseisvaks tegutsemiseks nõutav täiendava eripädevuse omandamine, mis on ette nähtud seaduse nr 95/2004 § 11 lõigetes 7–11, mis käsitlevad tegevusalasid, mis puudutavad farmaatsiatehnoloogiat, tervishoiuvaldkonna labori- ja analüüsimeetodeid, radiofarmatseutilisi ravimeid, praktilist apteegifarmaatsiat, kliinilist farmaatsiat ja haiglafarmaatsiat.
- 179 Komisjon leiab, et vastupidi Tšehhi valitsuse väidetele vastavad viiendas etteheites nimetatud tegevusalad direktiivi 2005/36 artikli 45 lõike 2 punktides c, f ja osaliselt punktis e nimetatud tegevusaladele, arvestades, et artikli 45 lõikes 2 viidatakse kõigile proviisorite traditsioonilistele tegevusaladele.
- 180 Komisjon lisab, et Tšehhi Vabariigi õigusnormid on veel ebaselgemad, kuivõrd tervishoiuteenuste seaduse § 12 lõike 3 punktis c on ette nähtud, et kui tervishoiuteenuseid osutatakse farmaatsia valdkonnas või proviisorite erialaõppe valdkonnas, nõutakse vähemalt ühes proviisorite erialaõppe valdkonnas proviisori kutsealal iseseisvalt tegutsemise õigust.
- 181 Komisjon väidab, et ei saa nõustuda Tšehhi valitsuse argumendiga, mille kohaselt ei ole direktiivis 2005/36 igal juhul nõutud artikli 45 lõikes 2 nimetatud tegevuste iseseisvalt teostamist, kuna komisjoni hinnangul see säte vastupidi nõuab, et proviisoritel oleks täielik juurdepääs asjaomastele tegevusaladele.
- 182 Komisjon meenutab, et direktiivi 2005/36 III jaotise III peatükis nimetatud reguleeritud kutsealade eripära eeldab kutsekvalifikatsioonide automaatset tunnustamist ning selline automaatne tunnustamine on üks direktiivi aluspõhimõtetest ja eesmärkidest.
- 183 Komisjon vaidleb vastu Tšehhi valitsuse argumendile, mille kohaselt võib eripädevuse omandamiseks nõutava koolituse igal juhul asendada täiendava töökogemusega, nagu on ette nähtud direktiivi 2005/36 artikli 45 lõikes 2.
- 184 Komisjon lisab lõpuks, et isegi kui asutakse seisukohale, et seaduse nr 95/2004 § 11 lõigetes 7–11 ei peeta silmas direktiivi 2005/36 artikli 45 lõike 2 punktides c, f ja osaliselt punktis e nimetatud tegevusalasid, ei ole Tšehhi õigus selles küsimuses ikkagi piisavalt selge ja täpne, kuna näib, et

tervishoiuteenuste seaduse § 12 lõike 3 punktis c nõutakse proviisori kutsealal iseseisvalt tegutsemise õigust vähemalt ühes valdkonnas selleks, et proviisorid saaksid tegutseda mis tahes tegevusalal.

- 185 Tšehhi valitsus leiab, et viies etteheide on vastuvõetamatu.
- 186 Tšehhi valitsus väidab, et komisjon ei ole sidusalt ja täpselt näidanud, milles liidu õiguse väidetav rikkumine seisneb, ega ole kohtueelses etapis selgelt nimetanud Tšehhi õigusnorme, mida ta peab direktiivi 2005/36 artikli 45 lõikega 2 vastuolus olevaks. Eeskätt ei maini komisjon enam hagiavalduses dekreeti nr 187/2009, millega kehtestatakse miinimumnõuded üldmeditsiini ja hambaarstiteaduse õppekavade ja üldarsti koolituskava suhtes (vyhláška č. 187/2009 Sb., o minimálních požadavcích na studijní programy všeobecné lékařství, zubní lékařství, farmacie a na vzdělávací program všeobecné praktické lékařství) (edaspidi „dekreet nr 187/2009“), millele aga ametlikus kirjas viienda etteheite põhjendamiseks viidati.
- 187 Veel väidab Tšehhi valitsus sellega seoses, et viienda etteheite eset on laiendatud.
- 188 Tšehhi valitsus on seisukohal, et ka hagiavaldus ei võimalda rikkumise ulatust täpselt kindlaks teha, sest kohati viidatakse selles direktiivi 2005/36 artikli 45 lõikele 2 tervikuna ja kohati ainult selle sätte punktidele c, f ja e.
- 189 Tšehhi valitsus lisab, et pelk viide direktiivi sätte sõnastusele ei ole etteheite selgeks esitamiseks piisav ning komisjon peab kohtueelses etapis esitama konkreetsed põhjused ja argumendid, millel tema analüüs põhineb.
- 190 Komisjon vaidleb nendele vastuvõetamatuse alustele vastu.
- 191 Komisjon väidab, et ta heitis juba ametlikus kirjas Tšehhi Vabariigile ette, et viimane ei ole direktiivi 2005/36 artikli 45 lõiget 2 piisavalt selgelt ja täpselt üle võtnud, ning viitas põhjendatud arvamuses seadusele nr 95/2004, võttes arvesse Tšehhi Vabariigi seisukohti ametliku kirja kohta.
- 192 Komisjon märgib, et seadus nr 95/2004 on olnud arutuse all kohtueelse menetluse algusest peale ning on ekslik väita, et ametlikus kirjas viidati üksnes dekreedile nr 187/2009.
- 193 Komisjon lisab, et pärast Tšehhi Vabariigi seisukohti ametliku kirja kohta piiras ta põhjendatud arvamuses lõpuks viienda etteheite ulatust direktiivi 2005/36 artikli 45 lõike 2 punktidega c, f ja osaliselt punktiga e ning hagiavalduses selle etteheite ulatust ei muudetud.
- 194 Tšehhi valitsus väidab ka seda, et viies etteheide ei ole igal juhul põhjendatud.

Euroopa Kohtu hinnang

- 195 Tšehhi valitsuse esitatud vastuvõetamatuse aluste kohta tuleb märkida, et komisjon viitas ametlikus kirjas direktiivi 2005/36 artikli 45 lõike 2 rikkumisele peamiselt seetõttu, et artikli 45 lõike 2 punktid c, f ja h–j on dekreediga nr 187/2009 „täiesti üle võtmata“ ning selle sätte punkt e on dekreediga „puudulikult“ üle võetud.

- 196 Põhjendatud arvamuses viitas komisjon seevastu seaduse nr 95/2004 §-s 11 sätestatud erialaõpet puudutavatele nõuetele, mida tuleb direktiivi 2005/36 artikli 45 lõike 2 punktides c, f ja osaliselt punktis e nimetatud teatavatel proviisori tegevusaladel iseseisvalt tegutsemaks täita, ning väitis, et need nõuded ei ole artikli 45 lõikega 2 kooskõlas.
- 197 Täiendavas põhjendatud arvamuses viitas komisjon uuesti nendele nõuetele, kuid selleks, et väita, et Tšehhi Vabariik on rikkunud direktiivi 2005/36 artikli 45 lõikest 3 tulenevaid kohustusi.
- 198 Sellest järeldub, et ametliku kirja ja põhjendatud arvamuse vahelisel ajal muudeti viienda etteheite eset, tõstades uusi küsimusi, näiteks küsimus selle kohta, kas direktiivi 2005/36 artikli 45 lõige 2 on ammendavalt kohaldatav kogu proviisori tegevuse suhtes või kas see säte lubab liikmesriikidel kehtestada sättes otsesõnu nimetatata tegevusalade suhtes täiendavaid nõudeid, ning kas asjakohasel juhul kuuluvad tegevusalad, mille suhtes kehtib seaduse nr 95/2004 § 11 lõigetes 7–11 sätestatud eripädevuse nõue, artikli 45 lõike 2 punktides c, f ja osaliselt punktis e nimetatud tegevusalade hulka.
- 199 Seega käsitlevad need uued küsimused aspekte, mis on fundamentaalselt erinevad küsimustest selle kohta, kas direktiivi 2005/36 kõnealune säte on Tšehhi õigusesse üle võetud.
- 200 Järelikult tuleb viies etteheide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Kuues etteheide direktiivi 2005/36 artikli 45 lõike 3 üle võtmata jätmise kohta

Poolte argumendid

- 201 Komisjon väidab, et Tšehhi Vabariik on rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 2005/36 artikli 45 lõikest 3, mis käsitleb tingimusi, mille alusel tunnustatakse vastuvõtvas liikmesriigis proviisorite puhul nõutavat täiendava töökogemuse nõuet.
- 202 Komisjon märgib kõigepealt, et direktiivi 2005/36 artikli 45 lõiget 3 tuleb tõlgendada koostoimes artikli 45 lõikega 2, mis annab liikmesriikidele võimaluse nõuda proviisorilt täiendavat töökogemust.
- 203 Seejärel viitab komisjon – sama moodi nagu ka viiendas etteheites – seaduse nr 95/2004 §-le 11, mille lõike 1 punktis a nõutakse proviisori teatavatel tegevusaladel iseseisvalt tegutsema hakkamiseks täiendava erialaõppe läbimist, või mille lõike 1 punktis b nõutakse Tšehhi Vabariigi formuleeringu järgi „täiendavat töökogemust“, kuid mis praktikas tähendab õppekava läbimist, mida saab teha üksnes akrediteeritud asutuses, kes annab taotlejale õppekava läbimist tõendava tunnistuse.
- 204 Seetõttu leiab komisjon, et § 11 lõike 1 punktis a sätestatud „täiendava erialaõppe“ nõue ei ole direktiiviga 2005/36 kooskõlas samadel põhjustel, mis esitati viienda etteheite raames.
- 205 Seaduse nr 95/2004 § 11 lõike 1 punkti b kohta leiab komisjon, et selle sätte tõlgendamiseks on kaks võimalust.

- 206 Seda sätet võib tõlgendada nii, et sellega luuakse „alternatiivne õppekava“ seaduse nr 95/2004 § 11 lõike 1 punktis a nimetatud erialade omandamiseks, mis on viienda etteheite ese; sellist tõlgendust on kinnitanud ka Tšehhi Vabariik. Sellisel juhul oleks selle seaduse § 11 lõike 1 punkt b vastuolus direktiivi 2005/36 artikli 45 lõikega 2 samadel põhjustel, mida mainiti viienda etteheite raames.
- 207 Teine võimalik tõlgendus oleks asuda seisukohale, et seaduse nr 95/2004 § 11 lõike 1 punktis b sätestatakse „täiendava töökogemuse nõue“ direktiivi 2005/36 artikli 45 lõigete 2 ja 3 tähenduses. Kuna Tšehhi õiguses on ette nähtud ka õppekava läbimine, mida saab teha üksnes akrediteeritud asutuses ja mille tulemusena antakse õppekava läbimist tõendav tunnistus, läheb § 11 lõike 1 punkti b sisu siiski kaugemale sellest, mis on ette nähtud artikli 45 lõigetes 2 ja 3.
- 208 Komisjon leiab, et seaduse nr 95/2004 § 28a, millele Tšehhi valitsus tugineb, koostoimes selle seaduse § 11 lõike 1 punktiga b väljub seega pelgalt töökogemuse kestuse tunnustamise raamidest.
- 209 Tšehhi valitsus väidab, et Tšehhi õiguses proviisorite eripädevuse kohta ette nähtud nõuded ei kuulu direktiivi 2005/36 artikli 45 lõike 2 kohaldamisalasse, sest asjasse puutuvad tegevused ei kuulu selle sätte kohaldamisalasse ja järelikult ei kuulu need nõuded ka direktiivi artikli 45 lõike 3 kohaldamisalasse.
- 210 Tšehhi valitsus lisab, et pealegi ei ole viimati nimetatud sätet vaja liikmesriigis üle võtta, kui liikmesriik ei näe ette „täiendava töökogemuse“ nõude kohaldamist direktiivi artikli 45 lõike 2 tähenduses.
- 211 Igal juhul, olenemata direktiivi 2005/36 artikli 45 lõike 2 kohaldamisala puudutavatest küsimustest, kordab seaduse nr 95/2004 § 28a lõike 5 sõnastus sõna-sõnalt direktiivi artikli 45 lõiget 3, mis näeb ette, et „[t]äiendava töökogemuse korral [seaduse nr 95/2004] § 11 lõike 1 punkti b tähenduses tunnustab ministeerium automaatselt kvalifikatsiooni tõendina liikmesriigi pädevate asutuste väljastatud tunnistust, mis tõendab, et asjaomane isik on päritoluliikmesriigis asjaomasel tegevusalal tegutsenud sama pika perioodi vältel“.
- 212 Lõpuks, juhul kui komisjon leiab, et riigisisest õigust on võimalik tõlgendada mitut moodi, tuleb tal tõendada, et praktikas kohaldatakse seda õigust viisil, mis on vastuolus liidu õigusega.

Euroopa Kohtu hinnang

- 213 Direktiivi 2005/36 artikli 45 lõikes 3 on sätestatud, et „[k]ui liikmesriik muudab proviisorina tegutsema hakkamise või tegutsemise sõltuvaks lisaks [...] kvalifikatsiooni tõendavale dokumendile ka täiendava töökogemuse olemasolust, peab see liikmesriik piisava tõendina selles küsimuses tunnustama päritoluliikmesriigi pädevate asutuste välja antud tunnistust, mis kinnitab, et isik on päritoluliikmesriigis kutsealal tegutsenud sarnase ajaperioodi vältel“.
- 214 Nagu komisjon märkis, tuleb direktiivi 2005/36 artikli 45 lõiget 3 tõlgendada lähtuvalt artikli 45 lõikest 2, mis võimaldab liikmesriikidel muuta viimati nimetatud sättes osutatud tegevusaladel tegutsema hakkamise sõltuvaks „täiendava töökogemuse“ olemasolust. Artikli 45 lõikes 3 sätestatud nõue, et vastuvõttev liikmesriik peab tunnustama päritoluliikmesriigis omandatud täiendavat töökogemust, on kohaldatav üksnes artikli 45 lõikes 2 nimetatud tegevuse suhtes.

- 215 Tšehhi valitsus tugineb käesolevas asjas seaduse nr 95/2004 § 28a lõikele 5, milles on ette nähtud, et „[t]äiendava töökogemuse korral [selle seaduse] § 11 lõike 1 punkti b tähenduses tunnustab ministeerium automaatselt kvalifikatsiooni tõendina liikmesriigi pädevate asutuste väljastatud tunnistust, mis tõendab, et asjaomane isik on päritoluliikmesriigis asjaomasel tegevusalal tegutsenud sama pika perioodi vältel“.
- 216 Seaduse nr 95/2004 § 11 lõike 1 punkt b viitab aga „täiendava töökogemuse omandamise[le] vastava õppekava järgi asutuses, mis on vastaval erialal või vastaval täiendava töökogemuse alal akrediteeritud ja mis annab taotlejale välja tunnistuse selle läbimise kohta“.
- 217 Seega selleks, et teha kindlaks, kas seaduse nr 95/2004 § 28a lõige 5 koostoimes selle seaduse § 11 lõike 1 punktiga b kehtestab täiendava tingimuse lisaks „täiendava töökogemuse“ tingimusele direktiivi 2005/36 artikli 45 lõike 3 tähenduses, tuleb kõigepealt analüüsida, kas need Tšehhi õigusnormid puudutavad direktiivi artikli 45 lõike 2 kohaldamisalasse kuuluvaid proviisori tegevusi. Seda küsimust käsitletakse aga viiendas etteheites, mis lükati vastuvõetamatuse tõttu tagasi, kuna – nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 198 – komisjon muutis viienda etteheite eset, tõstatades ametliku kirja ja põhjendatud arvamuse vahelisel ajal uusi küsimusi. Sellest tulenevalt, kuna viienda etteheite raames Tšehhi Vabariigi kaitseõigusi kohtueelses menetluses ei järgitud, ei saa Euroopa Kohus ka kuuenda etteheite raames sellist analüüsi teha.
- 218 Seega tuleb kuues etteheite põhjendamatus tõttu tagasi lükata.

Seitsmes etteheide direktiivi 2005/36 artikli 50 lõike 1 koostoimes VII lisa punkti 1 alapunktidega d ja e üle võtmata jätmise kohta

Poolte argumendid

- 219 Komisjon väidab, et Tšehhi valitsus on rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 2005/36 artikli 50 lõikest 1 koostoimes VII lisa punkti 1 alapunktidega d ja e seoses päritoluliikmesriigi kohustusega esitada hiljemalt kahe kuu jooksul nendes sätetes nimetatud dokumendid, mille esitamist võib vastuvõttev liikmesriik taotlejalt reguleeritud kutsealal tegutsema hakkamiseks nõuda. Need dokumendid puudutavad ühelt poolt taotleja mainet, laitmatut reputatsiooni, pankroti puudumist või tõendit selle kohta, et taotleja tegutsemine kutsealal ei ole peatatud või keelustatud kutsealaste käitumisreeglite tõsise rikkumise või kuriteos süüdimõistmise tõttu, või teiselt poolt taotleja füüsilist või vaimset tervist.
- 220 Komisjon väidab, et riigisisese õiguse sätted, millele Tšehhi ametiasutused tuginevad, ei ole direktiivi 2005/36 artikli 50 lõike 1 koostoimes VII lisa punkti 1 alapunktidega d ja e nõuetekohaseks ülevõtmiseks piisavad.
- 221 Eeskätt on haldusmenetluse seadustiku § 71 lõiked 1 ja 3 ning § 154, millele tuginevad Tšehhi ametiasutused, liiga üldised ning ebaselged ja ebatäpsed, et tagada taotlejale selline õigus. Lisaks ei viidata §-s 154, mis käsitleb haldusasutuse poolt tõendi või tunnistuse väljastamist, sõnaselgelt §-s 71 sätestatud tähtajale dokumendi edastamiseks, kuna selles on ette nähtud, et seda tähtaega tuleb arvesse võtta „asjakohasel viisil“ ja ainult siis, kui selle kohaldamine „osutub vajalikuks“.

- 222 Kutse kvalifikatsioonide tunnustamise seaduse § 33 lõige 1, mis näeb ette tähtaja liikmesriikide ametiasutuste vahel teabe vahetamiseks, ei ole samuti piisavalt selge ega täpne, et asjaomastele isikutele oleksid õigused tagatud. Lisaks võimaldab see säte ületada selles ette nähtud ühekuulise tähtaja ilma ajalise piiranguta.
- 223 Peale selle puudutab kõnealune säte üksnes dokumentide väljastamist liikmesriikide vahel, samas kui seitsmenda etteheite esemeks oleva kahekuulise tähtaja järgimine puudutab üldjuhul suhet teises liikmesriigis kutsealal tegutseda sooviva taotleja ja tema päritoluliikmesriigi vahel. Komisjon väidab sellega seoses, et direktiivi 2005/36 artikli 50 lõikes 1 ei ole liikmesriikide ametiasutuste vahel teatud dokumentidega seoses tehtavat halduskoostööd üldse sõnaselgelt mainitud ning selline koostöö on põhjendatud kahtluse korral sõnaselgelt ette nähtud üksnes selle artikli lõigetes 2, 3 ja 3a. Seetõttu leiab komisjon, et esmalt peab asjaomaseid dokumente nõudma vastuvõttev liikmesriik otse taotlejalt, kellel peab selleks olema võimalus saada need dokumendid päritoluliikmesriigi ametiasutustelt kahe kuu jooksul, mis on nende esitamiseks ette nähtud.
- 224 Komisjon tuletab meelde, et kuigi liikmesriikidel on võimalik valida direktiivide rakendamise vorm ja meetodid, on igal juhul ülimalt oluline, et riigisisene õigus tagaks tegelikult nende täieliku kohaldamise liikmesriigi ametiasutuste poolt ning et asjaomane õiguslik olukord oleks piisavalt selge ja täpne.
- 225 Kostja vastuses esitatud Tšehhi valitsuse argumentide kohta, mille kohaselt võib asjaomaseid dokumente praktikas saada muul viisil, meenutab komisjon, et direktiivi tegeliku ülevõtmise kontrollimiseks sõltub ta suuresti asjasse puutuva liikmesriigi esitatud teabest ning liikmesriik peab teda võetud meetmetest teavitama. Eespool nimetatud uute meetmete puhul aga midagi sellist ei tehtud.
- 226 Komisjon väidab samuti, et direktiivi 2005/36 artikkel 63 kohustab liikmesriike tegema direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud sätetes viite sellele direktiivile.
- 227 Komisjon järeldeb sellest, et hoolimata Tšehhi valitsuse täiendavatest seisukohtadest, on seitsmes etteheide põhjendatud.
- 228 Lisaks leiab komisjon, et mis puudutab kostja vastuses Tšehhi valitsuse viidatud tõendeid hea maine kohta ja pankroti väljakuulutamise puudumise kohta, siis ei ole valitsus igal juhul tõendanud, et kõik kutseala esindajad, eelkõige need, kes töötavad kutsealal palgatöötajana, on kantud äriregistrisse, ega ka seda, et võimalus taotleda dokumente elektrooniliselt oleks iseenesest piisav, sest kõigil isikutel ei ole tingimata materiaalselt võimalust elektroonilisi dokumente kätte saada.
- 229 Seega leiab komisjon, et seitsmes etteheide on põhjendatud vähemalt osas, mis puudutab direktiivi 2005/36 VII lisa punkti 1 alapunktis d nimetatud dokumente.
- 230 Tšehhi valitsus leiab, et seitsmes etteheide on vastuvõetamatu, kuna komisjon ei ole direktiivi 2005/36 artikli 50 lõiget 1 hagiavalduses maininud ja igal juhul ei näe see säte ette, et päritoluliikmesriigi ametiasutused peavad esitama direktiivi VII lisa punkti 1 alapunktides d ja e loetletud dokumendid teatud tähtaja jooksul. Vasturepliigis väidab Tšehhi valitsus, et see vastuvõetamatuse alus ei põhine mitte asjaolul, et komisjon ei osundanud direktiivi 2005/36

- artikli 50 lõike 1 sõnastusele, vaid asjaolul, et see institutsioon ei selgita selle sätte alusel liikmesriigile ette heidetud rikkumise ulatust, kuna etteheite esemeks olevat tähtaega ei ole kõnealuses sättes ette nähtud.
- 231 Komisjon väidab, et see vastuvõetamatuse alus ei ole põhjendatud, sest sõnasõnaline viitamine liidu õiguse sätetele, mida on väidetavalt rikutud, ei saa olla etteheite vastuvõetavuse tingimus. Peale selle viidatakse seitsmendas etteheites direktiivi 2005/36 artikli 50 lõike 1 sisule ja igal juhul osutatakse ka direktiivi 2005/36 VII lisa punkti 1 alapunktidele d ja e, milles on sätestatud etteheites kõne all olev kahekuuline tähtaeg.
- 232 Teise võimalusena väidab Tšehhi Vabariik, et seitsmes etteheide ei ole põhjendatud.
- 233 Tšehhi valitsus väidab, et direktiivi 2005/36 VII lisa punkti 1 alapunktides d ja e ei ole täpsustatud, keda see kahekuuline tähtaeg puudutab, st isikut, kellele peab päritoluliikmesriigi pädev ametiasutus asjaomased dokumendid kõnealuse tähtaja jooksul esitama.
- 234 Tšehhi õiguses on igal juhul tagatud, et asjaomased dokumendid edastatakse kahe kuu jooksul nii isikule, kes on esitanud päritoluliikmesriigile taotluse, kui ka vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele, kui viimane on sellise taotluse edastanud.
- 235 Seega, kui Tšehhi ametiasutustelt taotleb kõnealuste dokumentide väljastamist asjaomane isik, kohaldatakse haldusmenetluse seadustiku § 154 koostoimes selle seadustiku § 71 lõigetega 1 ja 3 ning see paneb Tšehhi haldusasutusele kohustuse teha otsus või väljastada tunnistus võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt 30 päeva jooksul, mida 30 päeva võrra pikendada.
- 236 Peale selle on võimalik direktiivi 2005/36 VII lisa punkti 1 alapunktis d nimetatud dokumente hea maine, laitmatu reputatsiooni või pankroti puudumise kohta saada ka äriregistri väljavõtte abil ning sellisel juhul väljastatakse kohaldatava õiguse järgi need dokumendid huvitatud isiku taotlusel.
- 237 Lisaks võib seda, et kutsealal tegutsemist ei ole peatatud või keelustatud, tõendada karistusregistri väljavõttega, mis väljastatakse samuti huvitatud isiku taotlusel.
- 238 Väljavõte äriregistrist või karistusregistrist on võimalik saada ka elektrooniliselt ametiasutuse portaali kaudu.
- 239 Nende direktiivi 2005/36 VII lisa punkti 1 alapunktis e nimetatud dokumentide väljastamist, mis tõendavad taotleja füüsilist ja vaimset tervist, reguleerib seadus nr 373/2011 konkreetsete tervishoiuteenuste kohta (zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách). Selle seaduse § 43 lõike 1 punktis a on sätestatud, et arstliku ekspertiisi dokument tuleb väljastada kümne tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest.
- 240 Seega on nii Tšehhi üldises haldusõiguses kui ka konkreetsetes Tšehhi õigusnormides tagatud, et isik saab asjaomased dokumendid kätte oluliselt lühema aja jooksul kui see, mida nõutakse direktiivi 2005/36 artikli 50 lõikes 1 koostoimes VII lisa punkti 1 alapunktidega d ja e.
- 241 Lisaks juhul, kui vastuvõtva liikmesriigi pädev ametiasutus taotleb asjaomaseid dokumente otse päritoluliikmesriigi pädevatelt asutustelt, peavad viimased edastama need dokumendid kutsekvalifikatsioonide tunnustamise seaduse § 33 lõike 1 kohaselt võimalikult kiiresti.

242 Lõpuks on asjakohased Tšehhi õigusnormid piisavalt selged ja täpsed.

243 Vasturepliigis vaidleb Tšehhi valitsus vastu komisjoni argumentidele, mille kohaselt ta ei täitnud ülevõtmismeetmetest teatamisel kohustust esitada selget ja täpset teavet, ning lisab, et direktiivi 2005/36 artikli 63 rikkumine ei ole käesoleva menetluse ese.

244 Tšehhi valitsus täpsustab samuti, et kui isikuid ei ole riiklikku äriregistrisse kantud, võivad nad tõendada oma head mainet ja nende suhtes pankrotimenetluse puudumist ka maksejõuetusregistri väljavõttega, mis antakse neile nende taotlusel ajal, kui see esitatakse kõnealuse registri haldajale või muule teenuse osutajatele või esitatakse interneti kaudu.

Euroopa Kohtu hinnang

245 Esiteks tuleb tagasi lükata Tšehhi valitsuse esitatud vastuvõetamatuse alus, mille kohaselt on seitsmes etteheide direktiivi 2005/36 artikli 50 lõiget 1 puudutavas osas ebatäpne, sest see säte ei näe ette kahekuulist tähtaega etteheite esemeks olevate asjaomaste dokumentide edastamiseks.

246 Nagu nähtub juba etteheite sõnastusest, tuleb nimetatud sätet tõlgendada koostoimes direktiivi VII lisa punkti 1 alapunktidega d ja e, millele selles sättes pealegi sõnaselgelt viidatakse nende dokumentide ja tunnistuste kindlaks määramiseks, mida vastuvõttev liikmesriik võib taotlejalt nõuda, ning mis näeb ette kahekuulise tähtaja, mille jooksul tuleb päritoluliikmesriigil taotletud dokumendid ja tunnistused edastada.

247 Teiseks, mis puudutab küsimust, kas see tähtaeg on Tšehhi õigusesse õigesti üle võetud, siis ilmneb kostja vastusest, et see on nii, arvestades üldisi haldusõigusnorme kui ka nende dokumentide saamise suhtes kohaldatavaid erinorme.

248 Sellega seoses tuleb kõigepealt tõdeda, et vastupidi Tšehhi valitsuse väidetele nähtub direktiivi 2005/36 artikli 50 sõnastusest ja ülesehitusest, et üldjuhul peab *a priori* asjaomane isik neid dokumente päritoluliikmesriigi ametiasutustelt taotlema.

249 Nimelt tuleb märkida, et erinevalt direktiivi 2005/36 artikli 50 lõikest 1 käsitlevad selle artikli lõiked 2, 3 ja 3a ilmselgelt juhtumeid, kus vastuvõttev liikmesriik küsib teavet teise liikmesriigi pädevatelt asutustelt.

250 Tšehhi valitsuse mainitud Tšehhi õigusnormidest nähtub sellega seoses, et kui asjaomane isik taotleb Tšehhi ametiasutustelt mõnda direktiivi 2005/36 VII lisa punkti 1 alapunktides d ja e nimetatud dokumenti, tuleb kohaldada üldisi haldusõigusnorme, nimelt haldusmenetluse seadustiku § 154 koostoimes selle seadustiku § 71 lõigetega 1 ja 3, mis sätestavad, et haldusasutus peab tegema otsuse „võimalikult kiiresti“ ja kui see ei ole võimalik, siis hiljemalt 30 päeva jooksul pärast menetluse algatamist, millele võib teatud asjaoludel lisanduda täiendav tähtaeg.

251 Komisjon väidab siiski õigesti, et need sätted on ebatäpsed.

252 Nimelt, kui selline taotlus esitatakse, on haldusmenetluse seadustiku §-s 154 sätestatud, et selle seadustiku § 71 sätteid tuleb järgida „asjakohasel viisil“ ja „kui nende kohaldamine osutub vajalikuks“, mis näitab teatavat ebaselgust §-s 71 sätestatud tähtaja kohaldamise tingimuste osas.

- 253 Sellest tulenevalt näib, et nende sätetega ei ole piisavalt selgelt ja täpselt üle võetud kahekuulise tähtaja nõuet, mida päritoluliikmesriigi pädevad asutused on kohustatud järgima juhul, kui isik taotleb mõnda direktiivi 2005/36 VII lisa punkti 1 alapunktides d ja e nimetatud dokumenti.
- 254 Tšehhi valitsus tugineb kostja vastuses siiski ka muude riigisiseste meetmete ja normide kohaldamisele, eelkõige asjaolule, et huvitatud isikul on võimalus saada direktiivi 2005/36 VII lisa punkti 1 alapunktis d nimetatud dokument, mis tõendab tema head mainet, laitmatut reputatsiooni või pankroti puudumist, taotledes väljavõtet riiklikust äriregistrist või karistusregistrist, mille puhul dokument väljastatakse taotluse alusel või saadakse interneti kaudu. Valitsus selgitab sellega seoses, et riigisisised pädevad asutused väljastavad asjaomase dokumendi taotluse esitamise ajal ja veebipõhise taotluse korral võib huvitatud isik selle dokumendi otse alla laadida.
- 255 Seoses direktiivi VII lisa punkti 1 alapunktis e nimetatud dokumendiga, mis käsitleb taotleja füüsilist või vaimset tervist, viitab Tšehhi valitsus seadusele nr 373/2011 konkreetsete tervishoiuteenuste kohta, mille § 43 lõike 1 punkt a näeb tema sõnul ette arstliku ekspertiisi tegemise kümne tööpäeva jooksul alates esitatud taotluse saamisest.
- 256 Komisjon väidab, et need riigisisese õiguse sätted kujutavad endast ülevõtmismeetmeid, millest Tšehhi Vabariik ei ole teatanud, mistõttu ei saa Tšehhi valitsus neile tugineda. Ta lisab, et direktiivi 2005/36 artikkel 63 kohustab ka liikmesriike tegema direktiivi ülevõtvates sätetes viite sellele direktiivile.
- 257 Veel väidab komisjon, et esiteks ei ole palgatöötajaid äriregistrisse kantud ja teiseks on võimalus taotleda dokumente elektrooniliselt ebapiisav, sest kõigile ei ole dokumendid elektrooniliselt kättesaadavad.
- 258 Tšehhi valitsus väidab vastu, et asjasse puutuvat teavet võib väljastada muude avalike infosüsteemide kaudu ning internetiühendus ei ole ainus viis selle hankimiseks.
- 259 Seoses uute argumentidega tuleb siiski kõigepealt meenutada, et liikmesriigid on ELL artikli 4 lõike 3 alusel kohustatud kaasa aitama komisjoni ülesannete täitmisele, mis ELL artikli 17 lõike 1 kohaselt hõlmab muu hulgas kohustust tagada, et EL toimimise lepingu sätteid ja institutsioonide poolt selle alusel võetud meetmeid rakendatakse. Kui tegemist on selle kontrollimisega, kas riigisiseseid sätteid, mille eesmärk on tagada direktiivi tõhus rakendamine, on praktikas õigesti kohaldatud, tuleb eelkõige arvesse võtta, et komisjon, kellel puudub selles valdkonnas uurimispädevus, sõltub suures ulatuses teabest, mille võimalikud kaebuste esitajad ja asjaomane liikmesriik talle esitavad (2. septembri 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. Rootsi (reoveepuhastid), C-22/20, EU:C:2012:669, punkt 144 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 260 Kuid vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale, mis käsitleb tõendamiskoormist ERTL artiklil 258 põhinevas liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise menetluses, on komisjonil ka kohustus tõendada, et väidetav rikkumine on aset leidnud. Ta peab Euroopa Kohtule esitama vajalikud tõendid, mis võimaldavad kohtul rikkumise tuvastada, ilma et toetutaks seejuures lihtsalt oletustele (2. septembri 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. Rootsi (reoveepuhastid), C-22/20, EU:C:2012:669, punkt 143 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 261 Käesoleval juhul ei võimalda repliigis esitatud komisjoni argumendid piisavalt kindlaks teha põhjusi, miks riigisisese õiguse meetmed ja normid, millele Tšehhi valitsus kostja vastuse etapis viitas ja millest ilmneb, et need olid kohaldatavad enne põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumist, ei ole piisavad direktiivi 2005/36 VII lisa punkti 1 alapunktides d ja e nimetatud dokumentide esitamiseks ette nähtud kahekuulise tähtaja nõuetekohaseks ülevõtmiseks.
- 262 Järelikult tuleb seitsmes etteheide põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

Kaheksas etteheide direktiivi 2005/36 artikli 51 lõike 1 üle võtmata jätmise kohta

Poolte argumendid

- 263 Komisjon väidab, et Tšehhi Vabariik on rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 2005/36 artikli 51 lõikest 1, milles on ette nähtud, et vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel on kutsekvalifikatsiooni tunnustamise taotluse kättesaamise kinnitamiseks ja puuduvatest dokumentidest taotleja teavitamiseks aega üks kuu.
- 264 Komisjon leiab, et direktiivi 2005/36 artikli 51 lõike 1 ülevõtmine Tšehhi õigusesse ei ole piisavalt selge ja täpne.
- 265 Eelkõige ei anna haldusmenetluse seadustiku § 45 lõige 2 taotlejale konkreetset õigust saada kindlaks määratud tähtaja jooksul teavet võimalike puuduvate dokumentide kohta.
- 266 Selle seadustiku § 47 lõige 1 sätestab vaid kohustuse teavitada asjaomast isikut tema taotluse alusel menetluse algatamisest „võimalikult kiiresti“.
- 267 Sama seadustiku § 71 lõigete 1 ja 3 kohaselt võib asjaomane haldusasutus teha oma otsuse pärast selles sätestatud ühekuulist tähtaega.
- 268 Tšehhi valitsus leiab, et kaheksas etteheide ei ole põhjendatud, kuna Tšehhi õigus näeb ette kohustuse teavitada asjaomast isikut menetluse algatamisest ühe kuu jooksul ja kohustuse kinnitada toimiku kättesaamine vastavalt direktiivi 2005/36 artikli 51 lõikele 1.
- 269 Tšehhi valitsus väidab, et haldusmenetluse seadustiku § 47 lõike 1 kohaselt on asjaomane haldusasutus kohustatud teavitama „viivitamata“ kõiki menetlusosalisi menetluse algatamise taotlusest, mis tähendab, et praktikas on see „tähtaeg“ vaid mõni päev, nagu on kinnitanud Tšehhi kohtud.
- 270 Puuduvaid dokumente käsitleva teabe kohta lisab Tšehhi valitsus, et haldusmenetluse seadustiku § 45 lõike 2 kohaselt aitab asjaomane haldusasutus taotlejal puudused taotluses kõrvaldada ja annab talle selleks mõistliku tähtaja.
- 271 Tšehhi valitsus väidab samuti, et haldusmenetluse seadustiku § 6 lõike 1 kohaselt on haldusasutus kohustatud käsitletavat asja menetlema „ilma põhjendamatu viivitusega“.
- 272 Lisaks märgib Tšehhi valitsus, et haldusmenetluse seadustiku § 71 lõigete 1 ja 3 kohaselt peab see haldusasutus tegema otsuse „võimalikult kiiresti“ või kui see ei ole võimalik, siis „hiljemalt 30 päeva jooksul“.

- 273 Seega leiab Tšehhi valitsus, et haldusmenetluse seadustiku ülesehitusest tuleneb, et taotlejat tuleb teavitada taotluse võimalikest puudustest ammu enne direktiivi 2005/36 artikli 50 lõikes 1 sätestatud ühekuulise tähtaja möödumist.
- 274 Tšehhi valitsus lisab, et vastupidi komisjoni väidetele on riigisisesed õigusnormid selles küsimuses selged ja direktiiviga kooskõlas ning igal juhul on selle institutsiooni ülesanne tõendada, et Tšehhi õigust kohaldatakse praktikas vastuolus liidu õigusega.
- 275 Tšehhi valitsus tuletab samuti meelde, et liikmesriik ei ole direktiivi nõuetekohaseks ülevõtmiseks kohustatud direktiivi sätteid oma riigisiseses õiguskorras sõnaselgelt kordama ning piisab üldisest õiguslikust raamistikust.
- 276 Lõpuks väidab Tšehhi valitsus, et talle ei ole teada, et sellega seoses esineks praktikas mingeid raskusi.

Euroopa Kohtu hinnang

- 277 Direktiivi 2005/36 artikli 51 lõige 1 näeb vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele ette ühekuulise tähtaja kutse kvalifikatsiooni tunnustamise taotluse kättesaamise kinnitamiseks ja taotleja teavitamiseks taotluses esinevatest puudustest.
- 278 Tšehhi valitsuse viitatud õigusnormid aga midagi sellist ette ei näe.
- 279 Tšehhi valitsuse viidatud üldiste haldusõigusnormide kohta tuleb tõdeda, et haldusmenetluse seadustiku § 71, mille kohaselt peab Tšehhi haldusasutus tegema otsuse „võimalikult kiiresti“ ja hiljemalt 30 päeva jooksul alates taotluse esitamisest, millele võib teatud asjaoludel lisanduda täiendav tähtaeg, ei võta üle direktiivi 2005/36 artikli 51 lõikest 1 tulenevaid kohustusi, kuna selles ei viidata taotluse kättesaamise kohustusele ega puuduvate dokumentide esitamise kohustusele. Lisaks võimaldab § 71 haldusasutusel igal juhul teha taotluse kohta otsuse tähtaja jooksul, mis võib olla pikem kui üks kuu.
- 280 Haldusmenetluse seadustiku § 45 lõige 2, mille kohaselt peab haldusasutus aitama taotlejal kõrvaldada taotluses esinevad puudused ja andma talle selleks „mõistliku tähtaja“, ei ole samuti direktiivi 2005/36 artikli 51 lõike 1 täpsete nõuete täielikuks ülevõtmiseks selles osas piisav.
- 281 Sama tuleb öelda haldusmenetluse seadustiku § 6 lõike 1 kohta, mille kohaselt peab haldusasutus taotlust menetlema „ilma põhjendamatu viivitusega“, ja selle seadustiku § 47 lõike 1 kohta, mille kohaselt peab haldusasutus menetluse algatamisest „võimalikult kiiresti“ teavitama „kõiki talle teada olevaid menetlusosalisi – ka need sätted ei vasta ka direktiivi 2005/36 artikli 51 lõikest 1 tulenevatele täpsetele nõuetele.
- 282 Lõpuks, Tšehhi valitsuse argument, et Tšehhi õigus ei tekita praktikas raskusi, ei saa – nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 148 – korvata piisavalt selgelt ja täpselt üle võtmata jätmist.
- 283 Seetõttu tuleb tõdeda, et Tšehhi Vabariik on rikkunud direktiivist 2005/36 tulenevaid kohustusi, kuna ta ei ole direktiivi artikli 51 lõike 1 kohaselt vastu võtnud vajalikke sätteid, et vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel oleks kutse kvalifikatsiooni tunnustamise taotluse kättesaamise kinnitamiseks ja puuduvatest dokumentidest taotleja teavitamiseks aega üks kuu.

284 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb tõdeda, et Tšehhi Vabariik on rikkunud direktiivist 2005/36 tulenevaid kohustusi, kuna ta ei ole vastu võtnud:

- direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punktide g ja h kohaselt vajalikke sätteid selleks, et vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused saaksid kindlaks määrata kohanemisaega läbivate või sobivustestiks valmistuda soovivate isikute seisundi;
- direktiivi 2005/36 artikli 7 lõike 3 kohaselt vajalikke sätteid, et veterinaararstidel ja arhitektidel oleks võimalik osutada teenuste osutamise vabaduse raames teenuseid vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetuse all;
- direktiivi 2005/36 artikli 51 lõike 1 kohaselt vajalikke sätteid, et vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel oleks kutsekvalifikatsiooni tunnustamise taotluse kättesaamise kinnitamiseks ja puuduvatest dokumentidest taotleja teavitamiseks aega üks kuu.

Kohtukulud

285 Vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõikele 3 võib Euroopa Kohus kohtukulud jagada või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Kuna komisjoni hagi on rahuldatud vaid osaliselt, tuleb kummagi poole kohtukulud jätta nende endi kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. Tšehhi Vabariik on rikkunud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivist 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta direktiiviga 2013/55/EL) tulenevaid kohustusi, kuna ta ei ole vastu võtnud:

- muudetud direktiivi 2005/36 artikli 3 lõike 1 punktide g ja h kohaselt vajalikke sätteid selleks, et vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused saaksid kindlaks määrata kohanemisaega läbivate või sobivustestiks valmistuda soovivate isikute seisundi;
- muudetud direktiivi 2005/36 artikli 7 lõike 3 kohaselt vajalikke sätteid, et veterinaararstidel ja arhitektidel oleks võimalik osutada teenuste osutamise vabaduse raames teenuseid vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetuse all;
- muudetud direktiivi 2005/36 artikli 51 lõike 1 kohaselt vajalikke sätteid, et vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel oleks kutsekvalifikatsiooni tunnustamise taotluse kättesaamise kinnitamiseks ja puuduvatest dokumentidest taotleja teavitamiseks aega üks kuu.

2. Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.

3. Jätta Euroopa Komisjoni ja Tšehhi Vabariigi kohtukulud nende endi kanda.

Allkirjad